

Jaarverslag 2019

Titus Brandsma Instituut

Inhoudsopgave

1. MISSIE EN VISIE.....	3
2. TITUS BRANDSMA INSTITUUT IN CIJFERS.....	4
3. ONDERZOEK & ONDERWIJS.....	5
3.1 Grondslagenonderzoek	5
3.2 Religieus leven	8
3.3 Maatschappelijke spiritualiteit	11
3.4 Intellectuele biografie Titus Brandsma.....	14
3.5 Opleiding Geestelijke Begeleiding	14
4. PUBLIEKSEVENEMENTEN.....	15
5. SAMENWERKING	16
6. ICT.....	18
7. COMMUNICATIE.....	18
8. BESTUUR.....	19
9. MEDEWERKERS	19
10. COLOFON.....	21

Bijlage: output van onderzoek en onderwijs

1. MISSIE EN VISIE

Mission statement Titus Brandsma Instituut

De academische studie van de spiritualiteit in het licht van de joodse en christelijke traditie in verleden en heden, ten dienste van Kerk en samenleving door middel van publicaties, onderwijs en vorming.

Onderzoek

Het Titus Brandsma Instituut doet onderzoek naar de grondslagen, de geschiedenis en de thematiek van historische en hedendaagse vormen van mystiek en spiritualiteit. Naast het strikt ontginnen van bronteksten uit de mystieke traditie, benadert het instituut het onderzoeksveld vanuit diverse invalshoeken: theologisch en wijsgerig, hermeneutisch, historisch en godsdienstwetenschappelijk.

Vorming en onderwijs

Het instituut heeft een grote expertise opgebouwd in het vertalen van onderzoeksresultaten naar onderwijs en vorming, ten dienste van een breed geïnteresseerd publiek. Via georganiseerde TBI-Lectures, de Studieweek Mystiek en de Nacht van de Mystiek delen wij onze kennis en inzichten met geïnteresseerden. Aan dit lijstje werden dit jaar de TBI-Leeskringen toegevoegd: groepen met gemiddeld twaalf deelnemers die gezamenlijk teksten uit de mystieke traditie lezen en becommentariëren.

Het TBI zet zijn deskundigheid op het gebied van zingeving en spiritualiteit ook in voor bedrijven en organisaties. Het staat scholen bij met het invoeren van contemplatief leiderschap. Daarnaast wordt samengewerkt met de Carmelscholen in het project 'Bezielde professionaliteit'.

Onder de titel 'Mystieke teksten' lanceerde het TBI bij Uitgeverij Berne Media een nieuwe boekenreeks die de grondteksten van de mystieke traditie voor een ruim publiek toegankelijk wil maken. Een eerste deel verscheen in september: *Julian of Norwich, Als de liefde alles wordt* (in een nieuwe vertaling door Gerda Valckenborgh).

Titus Brandsma

Het instituut draagt de naam van Titus Brandsma († 1942), in de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw professor in de Wijsbegeerte en de Geschiedenis van de vroomheid (en een jaar rector) aan de Katholieke Universiteit Nijmegen. Binnen het veld van de mystiekstudie gold hij als een autoriteit. Het instituut werkt aan een digitale uitgave van zijn oeuvre. Werk en leven van Titus Brandsma zijn tevens onderwerp van onderzoek aan het instituut. Het biedt het instituut de gelegenheid om de typisch karmelitaanse spiritualiteit extra te belichten.

2. TITUS BRANDSMA INSTITUUT IN CIJFERS

Publieksevenementen: 1.024 bezoekers in totaal

- Nacht van de Mystiek 25 januari – 150 bezoekers
- Titus Brandsma Lezing 24 mei – 324 bezoekers
- Studieweek Mystiek 1 t/m 4 juli – 150 deelnemers
- Radboud Reflects lezing¹ 27 november - 400 bezoekers

Studiedagen / expertmeetings / symposia: 269 deelnemers totaal

- Afscheidssymposium Charles Caspers 'In de hemel is het feest' 13 november – 95 deelnemers
- Expertmeeting over de Navolging van Christus 28+29 augustus – 8 deelnemers
- International Conference 'Mysticism and/as Love Theory' 28+29 november– 47 deelnemers
- Studiemiddag 'Mystiek en Liturgie in de Late Middeleeuwen' 29 oktober – 43 deelnemers
- Studiedag 'Grens en Geest' 12 april – 53 deelnemers
- Twee studiedagen voor een internationale groep zusters Franciscanessen van Veghel over de geschiedenis van het religieuze leven (Back to the Roots) 9 en 10 april – 23 deelnemers

Leeskringen: 43 deelnemers totaal

- Leeskring Simone Weil: Zwaartekracht en genade – 12 deelnemers
- Leeskring Wolk van niet-weten – 11 deelnemers
- Leeskring Simone Weil: Wachten op God – 15 deelnemers
- Leeskring Onderbreking – 5 deelnemers

TBI Lectures: 205 deelnemers totaal

- TBI Lecture Mystiek, een anatomie van de liefde: 71 deelnemers, verdeeld over drie bijeenkomsten.
- TBI Lecture Moderne Devotie en Mystiek: 134 deelnemers, verdeeld over zes bijeenkomsten

Collegereeksen: 125 deelnemers totaal

- Collegereeks De gemeenschap als gids – 28 deelnemers
- Collegereeks Omvorming – 24 deelnemers
- Collegereeks Onderscheiding – 34 deelnemers
- Collegereeks Niet-weten als gids – 39 deelnemers

¹¹ Samen met Radboud Reflects georganiseerd

3. ONDERZOEK & ONDERWIJS

Onderzoek

Het wetenschappelijk onderzoek aan het Titus Brandsma Instituut heeft vanaf de oprichting van het instituut ruim vijftig jaar geleden altijd een heel eigen kleur en profiel gehad, gevoed als het wordt door een multidisciplinaire invalshoek (theologisch, wijsgerig, hermeneutisch, historisch en godsdienstwetenschappelijk). Tegelijkertijd heeft het onderzoek ook vorm gekregen door de uitdrukkelijke betrokkenheid op de maatschappelijke praktijk en door de verbondenheid met de levende tradities van religieuzen.

Op hoofdlijnen richt ons onderzoek zich op:

- 3.1 Grondslagenonderzoek
- 3.2 Religieus leven
- 3.3 Maatschappelijke spiritualiteit

3.1. Grondslagenonderzoek *(Projectleider Marc De Kesel)*

We onderzoeken christelijke mystieke en spirituele tradities vanuit theologisch, wijsgerig, hermeneutisch, historisch en godsdienstwetenschappelijk perspectief. We richten ons daarbij met name op de ontsluiting en interpretatie van teksten uit die tradities en op de vraag naar hoe elementen daaruit doorwerken in het moderne zowel religieuze als niet-religieuze zelfbeeld.

Speerpunten van deze onderzoekslijn zijn:

- a. Moderne Devotie
- b. Theorievorming vroegmoderne spiritualiteit
- c. Mystiek en psychoanalyse
- d. Intellectuele biografie van Titus Brandsma

a. Moderne Devotie (Rijcklof Hofman, Charles Caspers, Ad Poirters)

Het Titus Brandsma Instituut doet vanaf de stichting in 1968 onderzoek naar de Moderne Devotie, één van de meest invloedrijke spirituele bewegingen uit de Nederlandse geschiedenis. Het werk van Rudolf van Dijk (†2015) is daarin toonzettend geweest. De laatste jaren zetten vooral Rijcklof Hofman, Ad Poirters en Charles Caspers er hun schouders onder.

Dit jaar heeft het TBI zijn onderzoeksfocus op de Moderne Devotie geïntensiveerd, door onder meer het aantrekken van een nieuwe wetenschapper voor dit onderzoeksterrein. Ad Poirters is boek- en liturgiehistoricus en promoveerde met een studie over de oude drukken en middeleeuwse handschriften van het klooster Soeterbeeck bij Ravenstein, 's lands laatste klooster dat direct voortkomt uit de Moderne Devotie. Ad Poirters huidige onderzoek behelst een inventarisatie en studie van de Nederlandse vertalingen van de *Navolging van Christus* van Thomas van Kempen vanaf de vroegmoderne tijd tot nu. Bij wijze van casestudy gaf hij een lezing over de vertaling in versvorm van het eerste hoofdstuk van het vierde boek door Jean Guépin (1715-1766), en de manier waarop die gereformeerde Zeeuwse dichter zich de tekst heeft toegeëigend. Bovendien werkt hij mee aan een boek over de geschiedenis van de oude bibliotheek van klooster Soeterbeeck te Deursen.

Rijcklof Hofman werkte in 2019 aan het vijfde deel van de kritische editie van de verzamelde werken (*Opera omnia*) van Geert Grote, stichter van de Moderne Devotie-beweging (publicatie voorzien voor 2022). Hierin vergelijkt hij (in samenwerking met geassocieerd onderzoeker Marinus van den Berg) Geert Grotés Latijnse teksten woord voor woord met de Middelnederlandse bronteksten.

Verder heeft hij (samen met J. Oosterman, P. Nissen, M. van Dijk en C. Caspers) de bundel *Inwardness, Individualization, and Religious Agency in the Late Medieval Low Countries: Studies in the Devotio Moderna and its Contexts* samengesteld, een samenwerkingsproject met FFTR en de Faculteit der Letteren. De publicatie is voorzien voor maart 2020.

In 2019 ging een lang gekoesterde wens van het Titus Brandsma Instituut in vervulling: de Bibliografie van de Spiritualiteit en de Historie van de Moderne Devotie (BSHMD) kon vanaf dat moment door iedereen online worden geconsulteerd. Deze database bevat een unieke collectie van ongeveer 4.000 publicaties over met name de Moderne Devotie, die tot nu toe nog nooit eerder in deze samenstelling doorzoekbaar waren. Onder leiding van wetenschappelijk medewerker Rijcklof Hofman scande archiefmedewerker Theo Coenders al deze duizenden documenten en ontsloot informatiemanager Henk Rutten de documenten digitaal.

Onderwijs

Acht TBI Lectures over Moderne Devotie & mystiek, met onder meer onderwerpen als 'Mystiek voor de gewone mens', 'Geert Grote en de mystiek' en de Arnhemse mystieke preken, en met als sprekers Pieter Boonstra (Universiteit Groningen), Lieke Smits (Universiteit Leiden), Cécile de Morré (Universiteit Utrecht) en Ineke Cornet, Rijcklof Hofman en Ad Poirters (TBI).

Overige activiteiten

Afscheidssymposium 'In de hemel is het feest', ter gelegenheid van de pensionering van Charles Caspers (95 deelnemers). Drie collega-wetenschappers (Louis van Tongeren, Tilburg University; Peter Jan Margry, Meertens Instituut KNAW; Rijcklof Hofman, TBI) belichtten thema's uit het grensgebied tussen liturgiegeschiedenis, etnologie en Moderne Devotie-onderzoek. In de slotlezing paste Charles zijn expertise ('heortologie' of studie van de kerkelijke feestdagen) toe op een lektuur van het Lam Gods-retabel door Jan van Eyck.

Boekpresentatie *Martiaal en theatraal. De jezuiten in Ravenstein (1643-1772)*, een vertaling van de in deze periode geschreven 'jaarbrieven van de missie' aldaar. Charles Caspers schreef het inleidend essay. Een rijke bronneneditie over de voor- en tegenspoed waarmee gelovigen, kettters, twijfelaars, zondaars en heiligen in de zeventiende en achttiende eeuw te maken hadden.

Het TBI ondersteunde ook dit keer de jaarlijkse *Katharinentag* in Kranenburg (DE). Georganiseerd door het *Katholisches Bildungsforum*/KBW Kleve en ondersteund door de Euregio, droeg ook het Titus Brandsma Instituut, vertegenwoordigd door Inigo Bocken, bij tot dit gebeuren.

Ad Poirters verzorgde de Leeskring 'De wolk van niet-weten' (oorspronkelijk: 'The Cloud of Unknowing'). In zes bijeenkomsten nam hij de deelnemers mee in een *close-reading* van een van de highlights van de middeleeuwse christelijke mystiek.

b. Theorievorming vroegmoderne spiritualiteit (Inigo Bocken, Marc De Kesel)

In het kader van de theorievorming vroegmoderne spiritualiteit wordt onderzoek gedaan naar:

- de 15de-eeuwse mystiek en haar invloed op de hedendaagse spiritualiteit (Inigo Bocken)
- de 17de-eeuwse mystiek en haar invloed op de hedendaagse spiritualiteit (Marc De Kesel)

Inigo Bocken verzorgde de herziene uitgave van zijn vertaling van Cusanus' *De visione Dei*, onder de titel *De blik van God* (Amsterdam: Sijbolet, 2019). Hij verzorgde ook de Nederlandse vertaling, met een inleiding, van de roemruchte voordracht van Karl Rahner, *Waarom laat God ons lijden?* (Amsterdam: Sijbolet, 2019).

In het spoor van zijn reeds gepubliceerde studie *Zelfloos* (november 2017), zette Marc De Kesel zijn studie voort over de Franse zeventiende-eeuwse mystiek en de invloed daarvan op de hedendaagse spiritualiteit. Focus lag daarbij op het thema van de *pur amour* en van de 'liefde' in het algemeen. Met de organisatie van het internationale symposium 'Mysticism and/as Love Theory' communiceerde hij dit thema met een internationaal forum van vakgenoten. In 2019 werkte hij ook aan een Engels boek dat ten dele teruggaat op in *Zelfloos* verschenen studies, en ten dele nieuwe studies bevat (onder meer over Simone Weil).

Onderwijs

Marc De Kesel organiseerde een reeks van drie TBI Lectures over de liefde. De Kesel sprak over 'Mystiek, een anatomie van de liefde'. Naast hem spraken Christian Hengstermann (Universität Münster) over 'Origines on Love' en Veerle Fraeters (Ruusbroecgenootschap) over 'Hadewijch en de liefde'.

Overige activiteiten

Boekpresentatie van de herziene vertaling door Inigo Bocken van Cusanus' *De visione Dei: De blik van God*.

De Studiemiddag 'Mystiek en Liturgie in de Late Middeleeuwen' belichtte de band tussen liturgie en mystiek in Middelnederlandse teksten vanuit verschillende perspectieven en diverse teksten. Uitgangspunt waren de zestiende-eeuwse Arnhemse mystieke preken, waarover Ineke Cornet haar boek *The Arnhem Mystical Sermons: Preaching Liturgical Mysticism in the Context of Catholic Reform* schreef. Dit boek werd tijdens de studiemiddag gepresenteerd.

Marc De Kesel organiseerde in het voorjaar een TBI-Leeskring rond Simone Weil, *La pesanteur et la grâce* (vertaald als *Zwaartekracht en Genade*, Tielt: Lannoo, 1954), één van de belangrijke 'mystieke' teksten uit de twintigste eeuw. Vanwege het succes van de eerste TBI-leeskring over Simone Weil organiseerde hij in het najaar een tweede TBI-Leeskring. Hierin werd Weils *Wachten op God*, een bundel teksten en brieven van Weil, gelezen en besproken.

c. *Mystiek en psychoanalyse* (Marc De Kesel, Herman Westerink, Inigo Bocken)

De studie naar de impact van de mystieke en spirituele traditie op recente moderniteitstheorieën valt ook onder het Grondslagenonderzoek. Onderdeel daarvan vormt de studie van de relatie tussen psychoanalyse en mystiek. Michel de Certeau, Jacques Lacan en Michel Foucault zijn drie belangrijke referentie-auteurs in het veld van een door de psychoanalyse beïnvloed kritisch grondslagenonderzoek naar onze westerse mystiek en spiritualiteit.

Inigo Bocken superviseerde de vertaling van Certeau's boek *L'étranger ou l'union dans la différence* (*De vreemdeling. Eenheid in verschil*) en voorzag die van een inleiding.

Herman Westerink publiceerde *De lichamen en hun lusten. In het spoor van Foucaults Geschiedenis van de seksualiteit*. Het is een monografie over een recent (postuum) verschenen boek van Foucault dat zich concentreert op de manier waarop het christendom van de eerste vijf eeuwen de mens denkt.

Ook publiceerde Herman Westerink *Modernity, Melancholy and Predestination. Cultural historical, philosophical and psychoanalytical perspectives on the modern religious subject*, Peeters, Leuven, 2019 (een herbewerking en vertaling van een al eerder in het Nederlands verschenen monografie).

Onderwijs

Inigo Bocken organiseerde een expertmeeting over Certeau: 'Mystiek als maatschappijkritiek'. Hij

deed dit samen met de Thomas More Stichting, ter ere van de eerste Nederlandse vertaling van Certeau's boek *L'étranger ou l'union dans la différence* (1969)

Overige activiteiten

Herman Westerink presenteerde *De lichamen en hun lusten. In het spoor van Foucaults Geschiedenis van de seksualiteit* in Campusboekhandel Roelants.

Marc De Kesel presenteerde *Het Münchhausenparadigma. Waarom Freud en Lacan ertoe doen* in Campusboekhandel Roelants.

Kritische zelfevaluatie Grondslagenonderzoek

De benaming voor deze onderzoekslijn, 'Grondslagenonderzoek', past niet helemaal bij de geboden inhoud. Er moet nagedacht worden over een nieuwe benaming. Een mogelijk alternatief zou kunnen zijn: 'Historisch en systematisch onderzoek naar de mystiek'. Het voordeel van deze benaming is dat deze 'de mystiek' centraal stelt. Het centraal stellen van 'mystiek' moet op korte termijn een aandachtspunt worden voor het beleid naar de toekomst. Het initiatief tot het starten van een boekenreeks 'Mystieke teksten' komt aan die doelstelling tegemoet.

In de vijftig jaar onderzoek aan het TBI heeft de studie van de *Devotia Moderna* steeds een grote plaats ingenomen. In de laatmiddeleeuwse *Devotio Moderna* komt de toenmalige mystieke traditie in een bredere devotionele spiritualiteit en beïnvloedt van daaruit ook de mystieke tradities van de vroege en latere moderniteit. In 2019 is er beleidsmatig voor gekozen dit ook in de toekomst zo te handhaven en zo nodig middels extra inzet te versterken. Het aantrekken van een nieuwe jonge onderzoeker op dat terrein is een positieve zaak. Ook het publieksboek over de *Devotio Moderna* draagt daartoe bij.

De onderzoekslijn 'Theorievorming vroegmoderne en moderne spiritualiteit' zal in de toekomst verder uitgebouwd kunnen worden, zeker nadat het project 'Intellectuele biografie van Titus Brandsma' is afgerond. Het wegvallen van het onderzoek naar de vroegmoderne mysticus Jean de Saint-Samson laat een lacune na die met onderzoek van Marc De Kesel naar Fénelon, Madame Guyon en andere zeventiende-eeuwse Franse mystici, niet helemaal is opgevuld.

Het thema van de 'liefde en mystiek' kan, als het in de komende jaren verder uitgebouwd wordt, de mogelijkheid bieden om een min of meer gezamenlijk studieobject te worden voor de meeste (of alle) onderzoekslijnen van het TBI. Dat geldt zeker voor de lijn 'Mystiek en psychoanalyse', waarvoor tot hiertoe vooral voorbereidend werk is gedaan. De thema's 'liefde' en 'verlangen' liggen voor een psychoanalytische theorievorming over mystiek zonder meer voor de hand. Ook voor een samenwerking tussen de onderzoekslijn 'Grondslagen' en die van 'Religieus leven' kan dit thema erg inspirerend zijn.

3.2 Religieus leven (Projectleider Anne-Marie Bos)

Vanaf de oprichting heeft het Titus Brandsma Instituut bijzondere aandacht voor de spiritualiteit van het religieus leven. Onderzoek wordt gedaan naar de geschiedenis van het religieus leven, naar de hedendaagse vormen van religieus leven alsook naar de spiritualiteit van erkende religieuzen en van geïnspireerde leken.

Het onderzoek kan worden ingedeeld in:

- a. Geschiedenis van het religieus leven
- b. Hedendaags religieus leven
- c. Liturgische en Bijbelse spiritualiteit

a. Geschiedenis van het religieus leven (Anne-Marie Bos, Charles Caspers, Loet Swart, Edison Tinambunan)

Anne-Marie Bos verzorgt de kritische editie van de teksten van Titus Brandsma. In dit jaar werden bijna zeventig nieuwe teksten gepubliceerd op de website www.titusbrandsmateksten.nl. Hieronder veel lemmata uit de Katholieke Encyclopaedie, teksten over journalistiek, over mystiek en over de geschiedenis van de Karmel. Tevens zijn een aantal teksten – in samenwerking met Susan Verkerk – in het Engels vertaald om het gedachtegoed van Titus Brandsma beschikbaar te maken voor een internationaal publiek.

Een aantal teksten werd ook bestudeerd ten behoeve van lezingen en artikelen. Bijzondere aandacht werd geschonken aan de kruiswegmeditaties die Titus Brandsma schreef in de gevangenis van Scheveningen voor de pelgrims van de Bonifatiuskapel in Dokkum, en aan teksten van Titus Brandsma over de katholieke journalistiek.

Charles Caspers werkte verder aan een uitgebreide monografie over de geschiedenis van de Congregatie *Dochters van Maria en Jozef* (Zusters van de Choorstraat, Den Bosch). Hij schreef de inleiding voor het boek *Martiaal en theatraal. De jezuïeten in Ravenstein (1643-1772)* uit, een rijke bronneditie met de 'jaarbrieven' van de jezuïeten aldaar in de genoemde periode. Ook werd in 2019 de Amerikaanse vertaling van *Het Mirakel van Amsterdam. Biografie van een betwiste devotie* van Charles Caspers en Peter Jan Margry uitgegeven, een boek over 'De Stille Omgang', een jaarlijkse collectief ritueel in Amsterdam: *The Miracle of Amsterdam. Biography of a Contested Devotion*.

Loet Swart richtte zich op de vertaling van het *Cantico* (Geestelijk Hooglied) van Jan van het Kruis en schreef er een commentaar op. Hij bereidde de publicatie daarvan voor en verzorgde over dit thema ook de Studieweek Mystiek.

In het kader van ons onderzoek naar de geschiedenis van het religieus leven verzorgde Edison Tinambunan een kritische teksteditie van de Constituties van de Orde van de Karmel. Edison Tinambunan werkte aan een kritische editie (met de nodige vertalingen) van het vijfde deel dat gaat over de hervorming van de Karmel-richtlijnen in de Middeleeuwen tijdens de Reformatie. Voor deze kritische edities verzamelde Edison Tinambunan alle oorspronkelijke manuscripten.

Onderwijs

Anne-Marie Bos gaf een inleiding op de studiedag 'Journalist in dienst van waarheid' (70 deelnemers). De deelnemers luisterden naar de manier waarop Titus Brandsma (Bolsward 1881-Dachau 1942) sprak over de katholieke pers in zijn tijd.

De Studieweek Mystiek werd dit jaar verzorgd door Loet Swart, met als thema het Geestelijk Hooglied van Jan van het Kruis.

Overige activiteiten

Een hoogtepunt voor de onderzoekslijn Religieus Leven was de retraite die Anne-Marie Bos mocht organiseren tijdens het Generaal Kapittel van de Karmel in Rome.

Midden in de drie weken die dit Generaal Kapittel in beslag nam, was een dag van retraite ingepland, waarop Anne-Marie twee conferenties over Titus Brandsma hield, meer bepaald over zijn kruiswegmeditaties en over zijn concept van mystiek.

Op 27 november viel het al eerder genoemde boek *Martiaal en theatraal. De jezuiten in Ravenstein (1643-1772)* een avondvullende presentatie ten deel, waarbij aan Mgr. de Korte van het bisdom Den Bosch het eerste exemplaar werd overhandigd.

b. Hedendaags religieus leven (Inigo Bocken, Pierre Humblet, Thomas Quartier)

Onder de noemer 'Hedendaags religieus leven' doen we onderzoek naar de eigen en unieke spiritualiteit van ordes en congregaties.

Pierre Humblet werkt aan het project 'Religieus leven', een samenwerkingsproject tussen het TBI en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR). Hij buigt zich over de sterke afname van het aantal religieuzen en de daarmee gepaard gaande hervorming en inkrimping van de KNR. Dit betekent ook dat het *Huis van de Roeping*, een initiatief waar Pierre zich voor inzet, een andere en beperktere opzet krijgt, waarbij meer nadruk komt te liggen op de rol van de vormingsverantwoordelijken van de religieuzen zelf.

Thomas Quartier doet onderzoek naar Monastieke spiritualiteit als kritische spiritualiteit (in samenwerking met de Abdij van Doetinchem). Hij schreef het boek *Liefdesgeboden. Gevoel in het klooster van je leven*. Daarin onderzoekt hij de relatie tussen 'liefde' en 'religie'. Hij gaf ook een lezing over zijn boek *Heilige woede*, over de radicaliteit die het (klooster)leven verlangt.

Hier kan ook het elders al vermelde project 'intellectuele biografie van Titus Brandsma' vermeld worden (Inigo Bocken, Ineke Cornet).

3. Liturgische en Bijbelse spiritualiteit (Thomas Quartier, Ad de Keijzer, Kees Waaijman, Huub Welzen)

Binnen de onderzoekslijn 'Religieus Leven' is er speciale aandacht voor de praktijk van liturgie, van schriftlezing en van processen van roeping en vorming.

Ad de Keyzer en Kees Waaijman werken al een aantal jaar aan de uitgave van de 150 Psalmvieringen. Dit jaar verschenen er weer tien. Kees Waaijman en Ad de Keyzer werkten ook in 2019 samen aan het project 'Biddend leven'. In dit project krijgt de zeggings van de psalmen gestalte in een liturgische praktijk, uit het oogpunt van spiritualiteit. Er wordt met verschillende componisten samengewerkt. Jaarlijks verschijnt er een publicatie rondom biddend leven. Voor de theoretische onderbouwing van dit project worden onder andere teksten van Titus Brandsma geanalyseerd.

Thomas Quartier deed onder andere onderzoek naar gastvrijheid als spirituele deugd die door kloosters beoefend wordt. Ook onderzocht hij de liedkunst en hoe monastieke spiritualiteit hierin naar voren komt. Daarnaast onderzocht Thomas Quartier de toekomst van de vele actieve congregaties in Nederland. Hij verzorgde conferenties en gaf interviews, waardoor een dialogisch proces ontstaat dat nieuwe inzichten oplevert. Thomas Quartier onderzocht ook de 'Regel van Benedictus' en verkende haar historische 'her-ontdekkingen' met betrekking tot de basisinspiratie van een leven dat door liturgische momenten en plaatsen bepaald wordt. Verder werd onderzoek gedaan naar liturgische spiritualiteit van de dood, in het bijzonder het Gregoriaanse repertoire rond het levenseinde.

Huub Welzen werkte verder aan het ontwikkelen van een Bijbelse spiritualiteit. Hij benadert de Bijbelse teksten niet alleen op een historisch-kritische manier, maar ook als bron van spiritualiteit. Huub verricht studies naar het voorkomen en de functie van vergeving in het Nieuwe Testament.

Onderwijs

Huub Welzen verzorgde tijdens een internationaal congres voor Karmelieten een workshop over prediking en een inleiding over *lectio divina*.

Ad de Keyzer en Kees Waaijman verzorgden in de cursus van tien jaarlijkse bijeenkomsten 'Biddend leven' het onderdeel liturgische spiritualiteit.

Kritische zelfevaluatie Religieus leven

Op gepaste tijden komen de medewerkers die zich bezighouden met 'Religieus leven' bijeen om met elkaar te spreken over hun onderzoek en andere activiteiten. Het werkjaar begonnen we met een bespreking van een tekst van Huub Welzen over 'De preek als werkplaats voor Bijbelse spiritualiteit'. Deze tekst leverde vragen op die ook bij onze andere onderzoeken aan het licht komen. Het gaat dan om deugden en om spirituele houdingen. Samen zoeken we hoe de spirituele traditie op dit punt een bijdrage kan leveren aan de vragen van onze tijd. Door omstandigheden blijkt het niet eenvoudig om regelmatig bijeen te komen, maar het is goed elkaar op gezette tijden inhoudelijk te kunnen spreken.

Behalve deze algemene bijeenkomst, zijn er ook bijeenkomsten geweest rond het specifieke thema van liturgie en mystiek. Een zevental medewerkers houdt zich in hun onderzoek direct of indirect met dit thema bezig, elk vanuit hun eigen achtergrond en perspectief. Deze onderlinge uitwisseling (*collatio*) laat zien dat we veel van elkaar kunnen leren.

De verdeling in onderzoeksgebieden zoals deze in 2017 in het wetenschapsplan voor vijf jaar verwoord zijn, geeft speerpunten aan van ons onderzoek: Geschiedenis van het religieuze leven, Hedendaags religieus leven en Liturgische en Bijbelse spiritualiteit.

Door de extra aandacht die de kritische editie van de werken van Titus Brandsma vraagt, ligt het project 'Karmelitaanse pedagogiek' momenteel stil. Ook de nieuwe taak van Inigo Bocken, om een intellectuele biografie te schrijven, verhinderen hem aan enkele andere projecten veel energie te geven. Tevens moeten we niet vergeten dat we natuurlijk ook afhankelijk zijn van de vragen die van buitenaf aan ons gesteld worden. Zo zijn we ingegaan op de vraag van de zusters Franciscanessen van Veghel en hebben voor hen een tweedaagse cursus verzorgd rond franciscaanse spiritualiteit. Het is goed om deze speelruimte te hebben.

3.3 Maatschappelijke spiritualiteit (Projectleider Herman Westerink)

In de onderzoekslijn 'Maatschappelijke Spiritualiteit' wordt onderzoek gedaan naar de plaats van de christelijke spiritualiteitstraditie in de hedendaagse maatschappij. De volgende vragen begeleiden dit project. Hoe kunnen we hedendaagse maatschappelijke contexten – onderwijs, zorg, bedrijfsleven – zo begrijpen dat zij als plaatsen van spirituele inspiratie verschijnen? Op welke wijze kunnen belangrijke inzichten uit de christelijke spiritualiteitstraditie relevant zijn in contexten waarin op het eerste gezicht geen plaats is voor spiritualiteit?

Het project 'Maatschappelijke spiritualiteit' laat zich leiden door de idee dat de christelijke spiritualiteitstraditie zowel aanknopingspunten biedt voor nieuwe vormen van levensbeschouwing

en zingeving als ook een uitnodiging is tot een noodzakelijke kritische reflectie op dominante vormen van spiritualiteit. Tegelijkertijd richt dit project zich op een kritische herinterpretatie van de christelijke spiritualiteitstraditie tegen de achtergrond van een gesecculariseerde samenleving.

Deze onderzoekslijn heeft de volgende speerpunten:

- a. Theorie van de spiritualiteit in de moderne cultuur en samenleving
- b. Spiritualiteit in het onderwijs
- c. Spiritualiteit in beeldende kunst en muziek
- d. In-company projecten

a. Theorie van de spiritualiteit in de moderne cultuur en samenleving (Herman Westerink)

In de theorie van de maatschappelijke spiritualiteit staat de relevantie van de kritische spirituele traditie in het hier en nu centraal.

Vanuit bestaande samenwerkingen (KSGV, FFTR) en internationale partners (RaT platform Wenen, KU Leuven, Cusanus Hochschule Kues², e.a.) is de lijn van onderzoek naar- en onderwijs over kritische spiritualiteit verder doorgetrokken in projecten rond ascese, mystiek en kritiek in het werk van Michel Foucault. Het onderzoek naar de relatie tussen ascese, mystiek en kritiek zal in de komende jaren verder worden ontwikkeld. Met als doel een monografie over dit thema.

Het TBI heeft het initiatief genomen vanuit het instituut academisch onderwijs te geven aan de Faculteit Filosofie, Theologie, Religiewetenschappen (FFTR). In het voorjaar 2020 wordt een cursus geprogrammeerd in de onlangs opgerichte eenjarige Master Theologie, met als titel 'Spirituality and Mysticism in the Modern Age' met Marc De Kesel en Herman Westerink als docenten.

Eind december verscheen een speciale uitgave van het *Interdisciplinary Journal for Religion and Transformation*, onder redactie van Herman Westerink en Hans Schelkshorn (Wenen) onder de titel *Religious Experience, Secular Reason and Politics around 1900. Sources of the Contemporary Turn to Spirituality*. Het themanummer bevat artikelen van Inigo Bocken, Herman Westerink en Marc De Kesel en is online te raadplegen (<https://brill.com/view/journals/jrat/5/1/jrat.5.issue-1.xml>).

Onderwijs

Samen met het Dominicaans Studiecentrum voor Theologie en Samenleving (DSTS), het Instituut voor Oosters Christendom (IVOC), het Nijmeegs Instituut voor Missiewetenschappen (NIM) en het Benedictijns Centrum voor Liturgische Studies (BCL) organiseerde het TBI (Marc De Kesel en Thomas Quartier) de studiedag 'Grens en Geest'.

b. Spiritualiteit in het onderwijs (Anne-Marie Bos en Theo van der Zee)

Theo van der Zee, wetenschappelijk medewerker van het TBI en adviseur en onderzoeker van Verus (Vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs) onderzoekt persoonlijk leiderschap en spiritualiteit in het onderwijs.

In het project 'Christelijke spiritualiteit in het katholiek onderwijs' werkt Theo van der Zee onder andere aan:

- Interventies in de vorm van interviews, studie- en trainingsdagen en data-verzameling
- Ontwerp van Reflectiegesprek en Besluitvormingsgesprek voor schoolleiders
- Begeleiding van promovendi op het terrein van leiderschap en spiritualiteit

² Door de opheffing van de faculteit Filosofie aan deze Hochschule in september 2019, is ook aan de samenwerking met het TBI een eind gekomen

- Publiceren van wetenschappelijke artikelen en vakpublicaties

Theo van der Zee ontwikkelde een methode om als school en schoolleiders te werken aan spiritueel of contemplatief leiderschap. Het betreft een contemplatieve, meer spirituele benadering van leidinggeven die open en oprecht de dingen die zich aandienen tegemoet treedt.

Anne-Marie Bos heeft in het kader van het project 'Bezielde professionaliteit' (een project van de *Stichting Carmelcollege*) in oktober een dag begeleid voor het Convent van Schoolleiders rond het thema 'ruimte en verbinding'. Tevens heeft zij bijgedragen aan publicaties in Carmel Magazine over 'Kennis is (maar) de helft' en heeft zij zitting genomen in de jury van de Carmel Award. De Carmel Award wordt uitgereikt aan een leerling van één van de scholen van de Stichting Carmelcollege voor het beste profielwerkstuk. Leerlingen van Carmelscholen uit het hele land doen mee aan deze wedstrijd, waarbij aandacht is voor 21e-eeuwse vaardigheden zoals kritisch denken, samenwerken en informatievaardigheden.

Dit jaar is tevens een publicatie voorbereid over Carmel voor (nieuwe) medewerkers van de Stichting. Ten behoeve van deze publicatie is een pilotdag georganiseerd met verschillende medewerkers van Carmel. De publicatie ervan is voorzien voor 2020.

Overige activiteiten

Theo van der Zee verzorgde ook een leeskring over het onderwerp 'Onderbreking': over de centrale rol van 'onderbreking' in het pedagogisch proces, maar ook in de christelijke visie en in die zin een opening naar het Mysterie van het Leven.

c. Spiritualiteit in beeldende kunst en muziek (Anne-Marie Bos, Marc De Kesel, Ad de Keyzer)

De vocale liturgische muziek van Johann Sebastian Bach heeft een eigen plek binnen het TBI-onderzoek. Ad de Keyzer is gespecialiseerd in het onderzoek naar de spirituele en mystieke achtergrond en dimensie in dit oeuvre, en focust zich op de Matthäus- en Johannes-Passion, en het Weihnachtsoratorium. Het afgelopen jaar heeft Ad beoogd de spiritualiteit van Bachs Johannes-Passion te onderzoeken in het verlengde van het onderzoek van de vorige jaren naar Bachs Matthäus-Passion. De resultaten van zijn onderzoek vinden hun weg naar tal van onderwijs- en vormingsinitiatieven.

Dit jaar werd, onder redactie van onder meer Marc De Kesel, *Pijnlijk mooi* gepubliceerd. Het boek verzamelt de essays van tien auteurs over de relatie tussen moderne kunst en pijn/lijden. Bijdragen vanuit het TBI zijn die van Marc De Kesel, Inigo Bocken, Anne-Marie Bos, Kick Bras (geassocieerd onderzoeker).

Marc De Kesel startte ook een studie over 'Mallarmé en moderne beeldende kunst'. Met als resultaat een essay *Ballerina als pen*, voorgedragen tijdens een studiedag in Leuven. Ook verzorgde hij een lezing bij een schilderij van Casper David Friedrich tijdens de studienamiddag in Nijmegen, en een in Arnhem (op uitnodiging van ArTEZ). Hij hield ook de openingslezing op het Festival Musica Sacra, Maastricht.

Anne-Marie Bos schreef in dit werkjaar een aantal artikelen ('Uit ons kunstbezit') en gaf een collegereeks over het kijken naar beelden.

Het is in 2019 niet gelukt de vacature voor een onderzoeker op het gebied van kunst & mystiek in te vullen. Het uitzetten van de vacature leverde niet de geschikte kandidaat op. In 2020 zal de aangepaste vacature opnieuw worden geplaatst en zal er een nieuwe poging gedaan worden een geschikte wetenschapper op dit thema aan het instituut toe te voegen.

d. In-company projecten (Corrie van Baal)

Het Titus Brandsma Instituut wil, vanuit de deskundigheid op het gebied van zingeving, spiritualiteit en mystiek, zijn expertise inzetten bij concrete praktijksituaties. In de vorm van In-company trainingen en/of trajecten voor medewerkers, midden- en hoger kader en directie. Denk hierbij aan cursussen, trainingen, begeleiding, bezinnings- of inspiratiedagen. Corrie van Baal heeft, bij wijze van pilootproject, het veld verkend en komt in 2020 met een evaluatieverslag.

Kritische zelfevaluatie Maatschappelijke spiritualiteit

Onder de onderzoekslijn 'Maatschappelijke spiritualiteit' vallen uiteenlopende onderzoeksdomeinen ('speerpunten'), onderwijsactiviteiten en publieksactiviteiten. Zo kan op het eerste gezicht het beeld ontstaan van een enigszins onsamenvattende onderzoekslijn. Het is dan ook van belang dat in deze lijn onderzoek, onderwijs en publieksactiviteiten goed op elkaar afgestemd zijn en blijven. Ook is het van belang in deze lijn onderlinge coöperaties en ook synergiën met de andere onderzoekslijnen uit te bouwen. Omdat deze onderzoekslijn het meest een 'valoriserend' karakter heeft, ligt het ook voor de hand dat een intensivering van onderlinge samenwerking en ook een uitbouw van samenwerkingen met andere partners gezocht moet worden.

Tegelijkertijd stellen we vast op basis van de ervaring van afgelopen jaren en meer recent ook de In-company projecten dat samenwerkingen met partners buiten het TBI niet onproblematisch is – een partner is niet zelden ook een concurrent met een vergelijkbaar aanbod als het TBI. Ook blijft het buitengewoon lastig passende initiatieven te ontplooiën met en voor maatschappelijke organisaties – de financiële armslag van deze organisaties is doorgaans beperkt.

Het zou zeer wenselijk zijn deze onderzoekslijn te versterken met een onderzoeker die zowel synergiën tussen de verschillende domeinen van onderzoek kan creëren als ook in de dienstverlening, dus actief in relatie met maatschappelijke partners, het onderzoek en de dienstverlening kan uitbouwen.

3.4 Intellectuele biografie Titus Brandsma (Inigo Bocken en Ineke Cornet)

Gepland is een intellectuele biografie van Titus Brandsma waarin de ontwikkeling van zijn ideeën vanaf zijn vroege periode tot het einde van zijn leven gevolgd zal worden. Tegen de achtergrond van de Katholieke Vernieuwing die zich in meerdere landen van Europa doorzette. Centraal staan thema's als mystiek, kunst, onderwijs en journalistiek. Bedoeling is om een portret van Titus Brandsma als intellectueel neer te zetten, als hoogleraar, als karmeliet en als publieke gestalte.

3.5 Opleiding Geestelijke Begeleiding

Het Titus Brandsma Instituut draagt met collegereeksen bij aan de post-initiële 2-jarige opleiding Geestelijke Begeleiding, georganiseerd door de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) in Amsterdam. Deze opleiding Geestelijke Begeleiding is gericht op de kennis, vaardigheden en houding, nodig om de ander te begeleiden in zijn of haar relatie met God. De deelnemers oefenen het onderscheidend luisteren en kijken naar de sporen van God in het leven van een mens, bij zichzelf en bij de ander. Daartoe leren zij om professioneel te reflecteren op de eigen spiritualiteit en die van een ander, vanuit de mystagogische dimensie van het ambtswerk.

Binnen dit kader passen nog:

- TBI-Collegereeks 'De gemeenschap als gids' door Marc De Kesel en Inigo Bocken: over de begeleidende rol van de gemeenschap bij het gaan van de geestelijke weg – met onder meer de lectuur van Meister Eckhart *Die rede der onderscheidung (Levenslessen)*.
- TBI Collegereeks 'Niet-weten als gids', door Marc De Kesel en Inigo Bocken: over het niet-weten als essentieel onderdeel van het westerse christelijke denken, en met de lectuur van teksten van Nicolaas van Cusa.
- De collegereeks 'Onderscheiding', verzorgd door Anne-Marie Bos en Kees Waaijman, zoomde in op 'opmerkzaamheid' en 'onderscheiding der geesten' als centrale elementen in de geestelijke begeleiding en als innerlijk kompas tijdens het gaan van de eigen geestelijke weg.
- Een collegereeks 'Omvorming', verzorgd door Herman Westerink en Thomas Quartier. In deze collegereeks stond Thomas Quartier stil bij omvormingsprocessen vanuit het oogpunt van geestelijke begeleiding.

Diploma-uitreikingen

Dit jaar werden bij drie gelegenheden diploma's Geestelijke Begeleiding uitgereikt aan studenten. In het voorjaar was er zowel in Nijmegen als in Amsterdam een uitreiking. Vijf studenten van de Opleiding Geestelijke Begeleiding van onze School voor Spiritualiteit (laatste lichting is gestart in 2015) ontvingen op 30 januari hun diploma. Zes studenten ontvingen hun diploma van de Protestantse Theologische Universiteit te Amsterdam op 15 maart. Deze groep volgde voor hun opleiding de colleges aan het TBI. Op 22 november was er in Nijmegen een gezamenlijke diploma-uitreiking van beide opleidingen, waarbij zes studenten hun diploma ontvingen.

4. PUBLIEKSEVENEMENTEN

Nacht van de Mystiek

Dit jaar organiseerden we, in het theatercafé van de Schouwburg in Nijmegen, de vijfde Nacht van de Mystiek. Al vijf jaar lukt het om rond de 150 mensen te enthousiasmeren voor uiteenlopende onderwerpen als Mystiek verlangen, Oosters nabij, Knockin' on Heavens Door en Mystiek in het midden van het leven. Dit jaar was het thema de liefde. Het is een activiteit die we juist organiseren voor een breed publiek, ook met de bedoeling het TBI-publiek te verruimen. Naast lezingen en bijdragen door TBI-collega's over liefde in al haar facetten, was er het Trio Arpeggio Vento (met een vertolking van *Cantar del Alma* van Jan van het Kruis), de dichter Peter Vermaat en zanger en toetsenist Robert-Jan Stips (o.a. The Nits).

Het organiseren van de Nacht van de Mystiek is zowel in uren als in geld een kostbare aangelegenheid. De activiteit is helaas niet kostendekkend. Daarom is besloten ons te beraden op een andere vorm om een breed publiek kennis te laten maken met het TBI.

Titus Brandsma Lezing

Al 26 jaar organiseren we de Titus Brandsma lezing in de St. Stevenskerk in Nijmegen. De spraakmakende spreker was deze keer CU-fractievoorzitter Gert-Jan Segers die een lezing over 'sámenleven' presenteerde.

De Titus Brandsma Lezing is een vaste activiteit van het instituut. Hiermee willen we het instituut op de kaart zetten als een betrokken organisatie, midden in de samenleving. We bereiken er ieder jaar veel mensen mee.

Studieweek Mystiek over het Geestelijk Hooglied van Jan van het Kruis

Tijdens deze Studieweek verzamelden 150 enthousiaste deelnemers zich om vier dagen lang te worden ondergedompeld in het Geestelijk Hooglied van Jan van het Kruis onder leiding van Loet Swart, gespecialiseerd in Middeleeuwse mystiek van de Nederlanden en in zestiende-eeuwse Spaanse mystiek, waaronder Jan van het Kruis en Teresa van Avila. Naast veel bekende, dit jaar ook weer veel nieuwe gezichten (waaronder één bezoeker die helemaal uit Zuid-Afrika was afgereisd). Dit keer werd de deelnemers na afloop gevraagd een evaluatieformulier in te vullen – een uitnodiging waarop velen ingingen. Dit gaf ons goede informatie over wat gewaardeerd wordt en over wat misschien beter zou kunnen doen.

5. SAMENWERKEN

Het Titus Brandsma Instituut is in 1968 opgezet als een samenwerkingsverband tussen de Radboud Universiteit en de Nederlandse Provincie van de Karmelieten.

Het Titus Brandsma Instituut onderhoudt contacten met de volgende instellingen:

- **Stichting Carmelcollege**, een verbond van scholen die door het verzorgen van een breed scala aan voortgezet onderwijs bouwt aan de maatschappij van morgen
- **Titus Brandsma Memorial (TBM)**, een vormings- en bezinningscentrum, dat spiritualiteit bevordert en het gedachtegoed van Titus Brandsma levend houdt
- **Nederlands Carmelitaans Instituut**, instituut ten dienste van de studie van de geschiedenis en spiritualiteit van de Karmelorde
- **Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR)**, de koepelorganisatie van alle religieuze instituten in Nederland
- **Verband van Katholieke Maatschappelijke Organisaties (VKMO)** verbindt de professionaliteit van verschillende maatschappelijke organisaties met spiritualiteit
- **Verus, Vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs**, is de koepelorganisatie van schoolbesturen van het katholiek en christelijk onderwijs
- **Vincent de Paul Center Nederland** – centrum voor sociale spiritualiteit
- **Kennisalliantie Religieuze cultuur**, een platform voor onderlinge samenwerking tussen de diverse onderzoeksinstituten van de Faculteit voor Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen en voor samenwerkingsverbanden met maatschappelijke partners buiten de universiteit

Internationale samenwerkingsverbanden

- **Karmelorde (O.Carm.)**, een internationale religieuze gemeenschap die zich in het bijzonder toelegt op de beleving en de studie van de spiritualiteit
- **Sant'Anselmo (Rome)**, een Benedictijnse internationale universiteit, die samen met het Titus Brandsma Instituut een masterprogramma 'Culturele Dimensies van Christelijke Spiritualiteit' verzorgt
- **Katholieke Akademie Schwerte**, een academie voor onderzoek, volwasseneneducatie en dialoog. Eén van de onderzoekszwaartepunten is lekenspiritualiteit. Samen met het Titus Brandsma Instituut geeft de academie de serie Felderkundungen Laienspiritualität uit
- **Institute of Spirituality in Asia (ISA) (Manila)**, een instituut voor onderzoek naar spiritualiteit in Azië, met name in de Filipijnen. ISA verzorgt academisch onderwijs en de directie bezoekt het TBI regelmatig voor uitwisseling en overleg. Het TBI heeft zitting in de International Academic Advisory Board

- **Fakulteit Theologie van de University of the Free State (Bloemfontein)**, werkt samen met het Titus Brandsma Instituut op het gebied van Bijbelse spiritualiteit
- **Kueser Akademie für Europäische Geistesgeschichte**, een wetenschappelijk onderzoeksinstituut dat zich onder andere bezighoudt met de filosofie van spiritualiteit
- **Oblate School of Theology, San Antonio, Texas**, is een universitaire inrichting met een eigen master- en PhD-opleiding in spiritualiteit
- Zowel Herman Westerink als Thomas Quartier zijn als hoogleraar verbonden aan de **Faculteit Theologie en Religiewetenschappen van de KU Leuven**
- Met het **KSGV** werken we samen via de leerstoel van Herman Westerink in Leuven en in gezamenlijke studiedagen en publicaties
- Samen met het onderzoeksplatform **Religion and Transformation in Contemporary European Society (Universiteit Wenen)** organiseren we conferenties en publicaties op het gebied van de studie van spiritualiteit
- **Ruusbroecgenootschap**, een interdisciplinair onderzoeksinstituut voor de wetenschappelijke studie van de geschiedenis van de spiritualiteit in de Nederlanden
- **Mystical Theology Network (MTN)**. Een internationaal netwerk van wetenschappers op het gebied van spiritualiteit en mystiek

Internationale tijdschriften

- **Studies in Spirituality**

Het tijdschrift *Studies in Spirituality* (ISSN 0926-6453), uitgegeven door het Titus Brandsma Instituut, is een internationaal peer-reviewed tijdschrift dat al bijna 30 jaar een wetenschappelijk forum wil bieden voor de studie van spiritualiteit en mystiek. Het betreft een jaarlijks volume van ongeveer 300 pagina's, uitgegeven door Uitgever Peeters, Leuven. De artikelen in het tijdschrift zijn ook digitaal verkrijgbaar.

Studies in Spirituality staat tevens in voor *Studies in Spirituality Supplements*: monografieën die onregelmatig verschijnen en door de redactie van *Studies in Spirituality* worden gereviewd.

- **Interdisciplinary Journal for Religion and Transformation in Contemporary Society**

In december kwam de eerste aflevering van de vijfde jaargang van het tijdschrift *Interdisciplinary Journal for Religion and Transformation in Contemporary Society* uit. Het was een themanummer met als titel: *Religious Experience, Secular Reason and Politics around 1900. Sources of the Contemporary Turn to Spirituality*, met artikelen van Inigo Bocken, Herman Westerink en Marc De Kesel. Het plan is opgevat om ook in de toekomst de samenwerking met dit tijdschrift meer vorm te geven.

TBI-Fellowship

Het TBI-Fellows-initiatief wil een forum bieden voor jonge onderzoekers in het veld van mystiek en spiritualiteit uit binnen- en buitenland. De nadruk ligt op de onderlinge uitwisseling van onderzoeksresultaten. Dit jaar werden twee TBI-Fellow Meetings georganiseerd: 15-16 mei en 27-29 november. De bijeenkomst van november was gekoppeld aan het internationaal congres "Mysticism and/as Love Theory". Deze koppeling gaf het TBI-Fellowship een eigen meerwaarde.

6. ICT

SPIRIN-website

SPIRIN (Spirituality International) is opgezet als digitaal netwerk en naslagwerk voor de studie van spiritualiteit en mystiek. In 2018 werd een manier gevonden om delen van het materiaal dat op de SPIRIN-website verzameld was, via een andere website toegankelijk te maken voor een breed publiek. Zo wordt nu de kritische editie van de werken van Titus Brandsma voor een breed publiek ontsloten op www.titusbrandsmateksten.nl. De SPIRIN-website is hiermee een digitale opslagplaats geworden, die nog steeds wordt aangevuld en waaruit teksten opgehaald kunnen worden ter publicatie elders. In de digitale opslagplaats staan, naast tal van notities en niet-publicabele aantekeningen, ook unieke vertalingen van de geschriften van Johannes van het Kruis, plus een flink aantal andere mystieke teksten, vertalingen en commentaren die de moeite waard zijn om te ontsluiten. Ook informatie van en over het project 'Religieus Leven' en vertalingen en commentaren bij de psalmen staan op de SPIRIN-website. Mogelijk kan dit rijke materiaal in de toekomst ook voor een breed publiek ontsloten worden.

BSHMD

De **B**ibliografie van de **S**piritualiteit en de **H**istorie van de **M**oderne **D**evotie (BSHMD) is een database die een unieke collectie van ongeveer 4.000 publicaties bevat over met name de Moderne Devotie. Deze publicaties waren nog nooit eerder in deze samenstelling doorzoekbaar.

7. COMMUNICATIE

Dit jaar stond in het teken van het verder professionaliseren van de communicatie van het Titus Brandsma Instituut. De huisstijl is verder doorgevoerd op de website, brochures en flyers, posters en visitekaartjes, powerpointpresentaties en roller up banners. Meer aandacht is dit jaar uitgegaan naar social media en het verbeteren en actualiseren van de website en de communicatie met cursisten en deelnemers.

www.titusbrandsmainstituut.nl

De website is vanaf begin 2019 in een geheel nieuw jasje gestoken. Een overzichtelijke homepage waar ook al het nieuws van het instituut te vinden is. De website geeft goed weer waar het TBI mee bezig is als onderzoekscentrum voor mystiek en spiritualiteit. Naast nieuws vind je op de site een agenda, evenals alle activiteiten, colleges, lezingen, studiedagen en studieweken, plus alle boeken die collega's hebben geschreven. Alle onderzoeklijnen zijn beschreven, wie zich ermee bezighouden en waar onderzoek naar gedaan wordt.

E-mailings

Sinds augustus maken we gebruik van de diensten van Mailcamp, die het ons mogelijk maakt fraai opgemaakte e-mailnieuwsbrieven en uitnodigingen te versturen. Mailcamp voorziet ook in statistieken, zodat we konden zien welke activiteiten aandacht vroegen en welke minder. We verstuurden 24 nieuwsbrieven (intern, extern en speciale edities).

Social media

We plaatsten vrijwel wekelijkse Facebookberichten en bij elke speciale activiteit maakten we een evenementenpagina aan. We zien dat steeds meer websitebezoekers via Facebook op onze site terechtkomen. Ook nam het aantal volgers van de TBI facebookpagina met 143 toe tot 682 eind december. Omdat dit een belangrijk communicatiekanaal voor ons is, gaan we in 2020 extra aandacht besteden aan onze Facebookposts om deze nog beter en aantrekkelijker te maken.

Advertentie

Dit jaar adverteerden we in het magazine Spreekt!, een kwartaalmagazine uitgegeven door het bisdom Groningen en Leeuwarden. Zij besteedden een hele editie aan Titus Brandsma in het kader van de musical Titus in Dokkum. We plaatsten hier twee advertenties: een voor de website Titusteksten en een voor de Studieweek Mystiek.

Bij elke activiteit werden ook de media benaderd. Zij publiceerden herhaaldelijk onze activiteiten op hun website. En ook leidden de perscontacten tot mooie publicaties, waaronder die van Ineke Cornet over de mystieke preken in de Gelderlander en die van Rijklof Hofman over het boek De Moderne Devotie.

Alle collega's zijn ook professioneel gefotografeerd, waarmee we het instituut letterlijk een nieuw gezicht hebben gegeven.

8. BESTUUR

Bestuur Titus Brandsma Instituut

prof. mr. C. J. H. Jansen, voorzitter
drs. B. T. Huitema, c.m.m, secretaris
mr. A. I. M. van Berkum, penningmeester
drs. C. M. van den Heuvel
J. H. M. Brouns, o.carm.
drs. M. L. Fisscher-Peters MEd

Wetenschappelijke Advies Raad

prof. em. dr. P. J. M. van Tongeren, voorzitter (Radboud Universiteit)
prof. em. dr. J. F. Goud (Universiteit Utrecht)
prof. dr. V. Fraeters (Ruusbroecgenootschap, Universiteit Antwerpen)
prof. dr. P. van Hecke (KU Leuven)
prof. dr. L. ten Kate (Universiteit voor Humanistiek)
prof. dr. E. J. P. van Loon (Tilburg University)

9. MEDEWERKERS

Corrie van Baal (0,4 fte vrijstelling door de Karmel). Taak het inventariseren van de mogelijkheden t.b.v. het opzetten en organiseren van In-Company trajecten i.h.k.v. valorisatie.

Inigo Bocken (0,5 fte aanstelling). Wetenschappelijk directeur en onderzoeker in het project Intellectuele Biografie over Titus Brandsma (gefinancierd door het Reinier Post fonds).

Anne-Marie Bos (0,8 fte vrijstelling vanuit de Karmel). Projectleider onderzoekslijn Religieus Leven. Onderzoeker, werkt aan de uitgave van de teksten van Titus Brandsma. Daarnaast werkzaam voor het onderwijs: de collegereeksen en voor de Stichting Carmel College.

Charles Caspers (0,9 fte aanstelling). Onderzoeker, schrijft een monografie over de geschiedenis van de Congregatie *Dochters van Maria en Jozef* (Zusters van de Choorstraat, den Bosch) in opdracht van de Congregatie.

Theo Coenders (0,3 fte aanstelling middels detachering). Archiefmedewerker, digitaliseert de bestaande papieren archieven en ontsluit deze i.s.m. de informatiemedewerker.

Ineke Cornet (0,4 fte aanstelling). Assistent-biograaf. Assisteert Inigo Bocken bij het schrijven van de intellectuele biografie.

Ria Heerema (0,8 fte aanstelling). Secretariaat en ondersteuning projectgroep Maatschappelijke Spiritualiteit.

Rijcklof Hofman (0,6 fte aanstelling). Werkt aan het vijfde deel van de kritische editie van de verzamelde werken (*Opera omnia*) van Geert Grote.

Pierre Humblet (0,8 fte aanstelling). Werkt aan het project 'Religieus leven', een samenwerkingsproject tussen het TBI en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR). Gericht op de sterke afname van het aantal religieuzen en de daarmee gepaard gaande hervorming en inkrimping van de KNR, waaronder ook het *Huis van de Roeping*.

Marc De Kesel (1,0 fte aanstelling middels detachering). Directeur in- en externe zaken. Projectleider grondslagenonderzoek. Onderzoeker op het gebied van de 17de-eeuwse mystiek en haar invloed op de moderne spiritualiteit, alsook op het gebied van de relatie tussen moderne beeldende kunst en spiritualiteit/mystiek.

Ad de Keyzer (0,2 fte) werkt binnen de onderzoekslijn 'Religieus Leven' samen met Kees Waaijman aan de uitgave van in totaal 150 Psalmvieringen, in 2019 verschenen er 10.

Ilja Kramer (0,6 fte aanstelling). Communicatiemedewerker. Werkt aan en voor de in- en externe communicatie.

Wendy Litjens (0,6 fte aanstelling). Verzorgt de redactie van Studies in Spirituality, assisteert de hoofdredacteur bij de uitgaven van Studies in Spirituality. Daarnaast verzorgt zij voor een aantal boekuitgaves van het TBI de beeldredactie.

Lieneke Lok (0,8 fte aanstelling). Hoofd middelen. Verantwoordelijk voor financiën en mutaties en ontwikkelingen op het gebied van personeel.

Thomas Quartier (0,2 fte aanstelling middels vrijstelling Benedictijnen) werkt aan onderzoek naar Monastieke spiritualiteit als kritische spiritualiteit (in samenwerking met de Abdij Slangenburg).

Henk Rutten (1,0 fte aanstelling). Informatiemedewerker. Digitalisering en ontsluiting archieven, invoeren en verwerken gegevens voor het jaarverslag. Voor het onderwijs verzorgen van distributie lesmateriaal.

Loet Swart (0,2 fte vrijwilliger). Richtte zich op de vertaling van het *Cantico* (Geestelijk Hooglied) van Jan van het Kruis en schreef er een commentaar op. Hij bereidde de publicatie daarvan voor en verzorgde over dit thema ook Studieweek Mystiek.

Leon Teubner (0,2 fte vrijwilliger). Ondersteunt Anne-Marie Bos en Kees Waaijman bij de uitvoering van hun onderzoek.

Edison Tinambunan (0,3 fte vrijgesteld door de Karmel). Werkt aan een kritische editie (met de nodige vertalingen) van het vijfde deel dat gaat over de hervorming van de Karmel-richtlijnen in de Middeleeuwen tijdens de Reformatie.

Kees Waaijman (0,8 fte aanstelling vrijgesteld door de Karmel, tot december 2019). Werkt aan uitvoerig commentaar op de Psalmen vanuit spiritueel en liturgisch perspectief.

Herman Westerink (0,6 fte aanstelling). Projectleider onderzoekslijn maatschappelijke spiritualiteit. Werkt aan theorievorming rond maatschappelijke spiritualiteit, en is werkzaam in het onderwijs: de collegereeksen, inclusief het MA college binnen specialisatie Spiritualiteit (FTR). Hij is 0,1 vrijgesteld voor het buitengewoon hoogleraarschap vanwege het KSGV aan de KU Leuven.

Theo van der Zee (0,4 fte aanstelling middels detachering). Onderzoeker: onderzoekt persoonlijk leiderschap en spiritualiteit in het onderwijs.

10. Colofon

Dit jaarverslag is een uitgave van het Titus Brandsma Instituut.

Tekst:

Marc De Kesel
Ilja Kramer

Redactie:

Anne-Marie Bos
Ria Heerema
Charles Caspers
Rijcklof Hofman
Lieneke Lok
Henk Rutten
Herman Westerink

Juni 2020

Bijlage
output van onderzoek en onderwijs

Jaarverslag 2019

Titus Brandsma Instituut

INHOUD

1. Rapportage van de onderzoeksoutput	3
2. Promoties en begeleiding onderzoek	12
2.1 Betrokkenheid bij promoties in 2019	12
2.2. Begeleiding van promotieonderzoek	12
3. Bijdragen aan congressen	13
4. Colleges in curricula Wetenschappelijk Onderwijs, Hoger Beroepsonderwijs, postdoctoraal onderwijs	16
5. Overig cursus-en vormingswerk	17
6. Eindscripties Opleiding Geestelijke Begeleiding en Masterscripties	24
7. Wetenschappelijke functies, vormen van samenwerking en redactielidmaatschappen	24

1. Rapportage van de onderzoeksoutput

1.1. Publicaties TBI-onderzoekers

Inigo Bocken

Project : Intellectuele biografie Titus Brandsma

Omvang: 0,4 fte

Wetenschappelijke publicaties

- Christ and Cosmos in Nicholas of Cusa's Universe. In A. Jax & S. Wendel (Eds.), *Envisioning the Cosmic Body of Christ. Embodiment, Plurality and Incarnation* (pp. 36-48). Abingdon: Routledge, ISBN 978-0-387-35608.
- De spirituele theologie van Michel de Certeau. In L. Giard (Ed.), *De vreemdeling. Eenheid in verschil* (pp. 21-43). Amsterdam: Sijbbolet, ISBN 978 94 9111 038 2.
- Die Ellipse der Praxis. Die 'scientia laudis' bei Nicolaus Cusanus. In T. Borsche & H. Schwaetzer (Eds.), *Bilder beweglich denken. Akten des Symposions zu Ehren von Kazuhiko Yamaki* (Texte und Studien zur Europäischen Geistesgeschichte - Reihe B, Vol. 21) (pp. 75-98). Münster: Aschendorff, ISBN 9783402160152.
- Die Wahrheit des Konsens. Theorie und Praxis der concordantia bei Nicolaus Cusanus. *Freiburger Zeitschrift für Philosophie und Theologie*, 66(1), 247-267.
- God in het handelen. Mystiek, filosofie en theologie bij Maurice Blondel. *Tijdschrift voor Theologie*, 59(3), 257-280.
- Joseph Beuys. De kunst van de Geestelijke Oefeningen. In M. De Kesel & A. M. Spijkerboer (Eds.), *Pijnlijk mooi. Lijden en schoonheid in de christelijke kunst* (pp. 135-148). Middelburg: Skandalon, ISBN 978-94-92183-81-1.
- Karl Rahner. *Waarom laat God ons lijden?* (71 pp.). Amsterdam: Sijbbolet, ISBN 9789491110412.
- Mystik als Tat? Philosophie und Spiritualität bei Maurice Blondel. *Interdisciplinary Journal for Religion and Transformation in Contemporary Society*, 5(1), 76-97.
- *Nicolaas van Cusa. De blik van God* (136 pp.). Amsterdam: Sijbbolet, ISBN 9789491110429.

Anne-Marie Bos (projectleider)

Project: Kritische editie van de werken van Titus Brandsma

Omvang: 0,5 fte

Project: Bezielde Professionaliteit (Stichting Carmelcollege)

Omvang: 0,05 fte

Project: Spirituality and Art

Omvang: 0,05 fte

Project: Psalmen

Omvang: 0,05 fte

Wetenschappelijke publicaties

- Elijah. In D. G. Hunter, P. J. J. v. Geest & B. J. L. Peerbolte (Eds.), *Brill Encyclopedia of Early Christianity Online*. Leiden: Brill, 2018-...., ISSN 2589-7993, http://dx.doi.org/10.1163/2589-7993_EECO_SIM_00001044.

- Je kruis dragen. In M. d. Kesel & A. M. Spijkerboer (Eds.), *Pijnlijk mooi. Lijden en schoonheid in christelijke kunst* (Figura Divina, Vol. 5) (pp. 105-133). Middelburg: Skandalon, ISBN 978-94-92183-81-1.
- 69 teksten van Titus Brandsma in een kritische editie ontsloten via www.titusbrandsmateksten.nl.

Vakpublicaties

- Reflections on Love. In R. Ponce & a.o. (Eds.), *Conversations 1.0. Listening to the Youth. Discerning the Spirit [18th Spirituality Forum]* (Lecture series, Vol. 18) (pp. 156-159). Quezon City, New Manila: Institute of Spirituality in Asia, Inc., ISBN 9789719642121.
- The Sacred in the Secular Space of the Youth. Compass of Discernment. In R. Ponce & a.o. (Eds.), *Conversations 1.0. Listening to the Youth. Discerning the Spirit [18th Spirituality Forum]* (Lecture series, Vol. 18) (pp. 133-136). Quezon City, New Manila: Institute of Spirituality in Asia, Inc., ISBN 9789719642121.
- The Sacred in the Secular Space of the Youth. Conversations. In R. Ponce & a.o. (Eds.), *Conversations 1.0. Listening to the Youth. Discerning the Spirit [18th Spirituality Forum]* (Lecture series, Vol. 18) (pp. 137-153). Quezon City, New Manila: Institute of Spirituality in Asia, Inc., ISBN 9789719642121.
- Wij moeten onszelf zien als... *Speling*, 71(4), 85-90.
- Zachtmoedig en nederig van hart. *Speling*, 71(3), 21-26.

Popularisende publicaties

- Héél de leerling. *Carmel Magazine*, 43, 23.
- Leerschool voor het leven. *Carmel Magazine*, 41, 20.
- Mensen in wording. *Carmel Magazine*, 42, 23.
- Titus Brandsma en de kruisweg van Dokkum. *Friesch Dagblad*, pp. 16-17.
- Uit ons kunstbezit. Bespreking bijbelse tegelwand Boxmeer. *Achter de Karmel*, 31(1), 14-15.
- Uit ons kunstbezit. Bespreking Mariabeeld Nijmegen. *Achter de Karmel*, 31(3), 12-13.
- Uit ons kunstbezit. Bespreking neomistenraam Zenderen. *Achter de Karmel*, 31(2), 14-16.
- Uit ons kunstbezit. Bespreking sculptuur Frans Hilckmann. *Achter de Karmel*, 31(4), 12-13.

Key publication

- Je kruis dragen. In M. d. Kesel & A. M. Spijkerboer (Eds.), *Pijnlijk mooi. Lijden en schoonheid in christelijke kunst* (Figura Divina, Vol. 5) (pp. 105-133). Middelburg: Skandalon, ISBN 978-94-92183-81-1.

Charles Caspers

Project: Capita uit de geschiedenis van het religieus leven

Omvang: 0,9 fte

Wetenschappelijke publicaties

- Anne and Joachim's Marriage and the Oldest Dutch Poetry. *Marriage, Families & Spirituality*, 25, 62-71.
- [Samen met C.C. Caspers] De dood en de vrek van Jheronimus Bosch. In M. IJssink, B. d. Klerck & A. Willemsen (Eds.), *Het einde van de middeleeuwen. Vijftig kunstwerken uit de tijd van Bosch en Erasmus. [Liber Amicorum voor Jos Koldeweij]* (Nijmeegse Kunsthistorische Studies, Vol. XXV) (pp. 62-67). Nijmegen: Vantilt, ISBN 9789460044731.
- [Samen met P. Begheyn, P. Boer, T. Gribnau & L. Nellissen] *Martiaal en theatraal. De jezuïeten in Ravenstein (1643-1772)* (32 ill. + 312 pp.). Nijmegen: Valkhof Pers, ISBN 9789056255145.
-

- Martiaal en theatraal. De missiearbeid van de jezuïeten in Ravenstein (1643-1772). In P. Begheyn, P. Boer, C. Caspers, T. Gribnau & L. Nellissen] *Martiaal en theatraal. De jezuïeten in Ravenstein (1643-1772)* (pp. 9-48). Nijmegen: Valkhof Pers, ISBN 9789056255145
- [Samen met P.J. Margry] *The Miracle of Amsterdam. Biography of a Contested Devotion* (32 ill. + 420 pp.). Notre Dame, IN: University of Notre Dame Press, ISBN 9780268105655.

Boekbespreking

- A. de Preter (red.), *Gelovige en verstandige vrouwen maken geschiedenis. Over begijnen en begijnhoven in context*. Antwerpen 2018. *Tijdschrift voor theologie*, 59, 298-299.

Key publication

- [Samen met P.J. Margry] *The Miracle of Amsterdam. Biography of a Contested Devotion* (32 ill. + 420 pp.). Notre Dame, IN: University of Notre Dame Press, ISBN 9780268105655.

Ineke Cornet

Project : Intellectuele biografie Titus Brandsma

Omvang: 0,4 fte

Wetenschappelijke publicaties

- *The Arnhem Mystical Sermons. Preaching Liturgical Mysticism in the Context of Catholic Reform* (Brill's Series in Church History, Vol. 77) (X, 399 pp.). Leiden: Brill, ISBN 9789004376113.
- Titus Brandsma, Uit Beieren, in *De Voorhoede*, 12-10-1907, p. 3. Kritische editie teksten Titus Brandsma: <https://titusbrandsmateksten.nl/uit-beieren/>.

Key publication

- *The Arnhem Mystical Sermons. Preaching Liturgical Mysticism in the Context of Catholic Reform* (Brill's Series in Church History, Vol. 77) (X, 399 pp.). Leiden: Brill, ISBN 9789004376113.

Rijklof Hofman

Project: *Opera Omnia* van Geert Grote en de *Devotio Moderna*

Omvang: 0,6 fte

Boekbesprekingen

- Florian M. Lim, *Die Brüder vom Gemeinsamen Leben im 15. Jahrhundert in Deutschland. Vom Münsterschen Kolloquium zum Oberdeutschen Generalkapitel: Eine kirchenrechtsgeschichtliche Untersuchung über Eingliederung und Gemeinschaftsform der süddeutschen Kanoniker*. Berlin: LIT Verlag, 2017 (Vita regularis - Ordnungen und Deutungen religiösen Lebens im Mittelalter. Abhandlungen, Bd. 71), 224 p., ISBN 978-3-643-13802-6. *Revue Mabillon* 29, 377-378.
- Vincent Nijenhuis, Koen Goudriaan, e.a., *Vrouwen en vroomheid. De boetvaardige zusters van het Sint-Ursulaklooster in Purmerend (1392-1572)*, Hilversum: Verloren, 2017, 254 p., ISBN 978-90-8704-654-4. Trajecta portal 2019-01-25 <http://www.trajectaportal.eu> .

Pierre Humblet

Project: De spiritualiteit van het religieus leven

Omvang: 0,8 fte (het betreft een samenwerkingsproject tussen de Konferentie Nederlandse Religieuzen en het Titus Brandsma Instituut, waarvan 0,5 fte ten laste van de KNR en 0,3 fte ten laste van het instituut).

Vakpublicaties

- Een vader op aarde ... *Speling. Tijdschrift voor bezinning*, 71(1), 58-62.
- *Gegevens en analyse van de KNR-ledenpeiling van januari 2019* (Dataverwerking, presentatie en analyse van recente gegevens over groei en afname van het aantal religieuzen t.b.v. het Bestuur van de KNR.).
- Religieus Nederland internationaliseert – Beschouwingen bij de KNR-ledenpeiling van 2019. *KNR-Bulletin - Tijdschrift van de Konferentie Nederlandse Religieuzen*, 22(3), 26-29.

Marc De Kesel (projectleider)

Project: De impact van de mystieke en spirituele traditie op recente moderniteitstheorieën

Omvang: 0,25 fte

Project: Mystiek/Spiritualiteit en Moderne Beeldende Kunst

Omvang: 0,3 fte

Wetenschappelijke publicaties

- *Het Münchhausenparadigma. Waarom Freud en Lacan ertoe doen* (288 pp.). Nijmegen: Vantilt, ISBN 9789460044120.
- 'Mijn beminde is wit en rood'. Over de relatie tussen pijn en christelijke kunst. In M. d. Kesel & A. M. Spijkerboer (Eds.), *Pijnlijk mooi. Lijden en schoonheid in christelijke kunst* (pp. 25-42). Middelburg: Skandalon, ISBN 9789492183811.
- [Samen met A.M. Spijkerboer (Eds.)] *Pijnlijk mooi. Lijden en schoonheid in christelijke kunst* (188 pp.). Middelburg: Skandalon, ISBN 9789492183811.
- The Power to Say I. Reflections on the Modernity of Simone Weil's Mystical Thought. *Journal for Religion and Transformation*, 5(1), 165-181.

Ad de Keyzer

De medewerker is als vrijwilliger aangesteld voor de volgende projecten:

Project: Psalmen en getijden, in samenwerking met Kees Waaijman

Omvang: niet van toepassing

Project: De spiritualiteit van Bachs vocale liturgische muziek

Omvang: niet van toepassing

Ad Poirters

Project: Navolging op eigen wijze: De Nederlandse vertalingen van de *Imitatio Christi*, 1548-2016

Omvang: 0,5 fte

Project: Archaeology of a Book Collection: A Study of Stratification and Interconnectedness in the Historical Library of the Canonesses Regular of Soeterbeeck

Omvang: 0 fte (naast de aanstelling van onderzoeker), met Hans Kienhorst (Radboud Universiteit Nijmegen) en Eefje Roodenburg (Universiteitsbibliotheek Nijmegen)

Boekbespreking:

- *Mystique rhénane et Devotio moderna*. Red. Marie-Anne Vannier. Paris: Beauchesne, 2017 (Mystiques chrétiens d'Orient et d'Occident; 2). *Revue d'histoire ecclésiastique*, 114(3-4), 92-93.

Vakpublicaties

- Misericorditer in Domino. Drie aflaatkten voor de kerk te Den Burg, 1458-1491. *Uitgave van de Historische Vereniging Texel*, 133, 12-20.

Key publication

- [Samen met Hans Kienhorst] 'Hungry for Mysticism? Possible Signs in Sixteenth-Century Books from the Women's Convent of Soeterbeeck.' *Archa Verbi* 15 (2018): 191-200.

Thomas Quartier

Project: Monastieke spiritualiteit als kritische spiritualiteit (project loopt in samenwerking met de abdij van Doetinchem)

Omvang: 0,05 fte

Project: Liturgische theologie

Omvang: 0,1 fte

Wetenschappelijke publicaties

- *A Visual Approach to the Study of Religious Orders. Zooming in on Monasteries* (185 pp.). London & New York: Routledge, ISBN 9780367144500.
- Contemplation Against Economic Injustice. Inter-spiritual Dialogue of Benedictine Monasticism with Engaged Buddhism. In *Monasticism and Economy*. (Studia Anselmiana, Vol. 179) (pp. 537-558). St. Ottilien: EOS Verlag, ISBN 9783830679493.
- Linking Monasteries and Religious Orders with the Visual. In *A Visual Approach to the Study or Religious Orders. Zooming in on Monasteries*. (Routledge Study in the Sociology of Religion, Vol. 2) (pp. 1-17). London & New York: Routledge, ISBN 9780367144500.
- Liturgischer Kontrapunkt zur Welt. Klösterliche Lebensform zwischen Struktur und Antistruktur. *Coincidentia*, 1(10), 119-147.
- *Monasticism and Economy. Rediscovering an Approach to Work and Poverty* (736 pp.). St. Ottilien: EOS Verlag, ISBN 9783830679493.
- Performative Heimat- und Gottsuche. Kritische Spiritualität bei deutschsprachigen Liedermachern. *Studies in Spirituality*, 29, 213-236.
- Shooting Monastic Identity. Reflections of Photography and Spiritual Transformation. In *A Visual Approach to the Study or Religious Orders. Zooming in on Monasteries*. (Routledge Study in the Sociology of Religion, Vol. 2) (pp. 79-105). London & New York: Routledge, ISBN 9780367144500.

Vakpublicaties

- Ballingen die de apathie voorbij zijn. Mijmeringen bij het rusteloze proza van Bernardo Soares. *De Kovel. Monastiek Tijdschrift voor Vlaanderen en Nederland*, 57, 58-73.
- De betrouwbaarheid van kunst en religie. Speelse en creatieve Godsbeelden. *De Kovel. Monastiek Tijdschrift voor Vlaanderen en Nederland*, 61, 93-97.
- De eenvoudige paradox van een kloosterregel. Leven tussen focus en flexibiliteit. *Tgl. Tijdschrift voor Geestelijk Leven*, 1(75), 31-42.
- De eigenheid van een plek. In *Sterke plekken. Waar bidden de Kerk ruimte geeft*. (Leuvense Cahiers voor Praktische Theologie, Vol. 24) (pp. 99-112). Antwerpen: Halewijn, ISBN 9789085285335.
- De kracht van de imaginatie. John Lennon droomt zich een nieuwe werkelijkheid. *De Kovel. Monastiek Tijdschrift voor Vlaanderen en Nederland*, 56, 80-85.
- De weg naar boven. Boudewijn de Groot over (gebrek aan) kennis, vroomheid en oneindigheid. *De Kovel. Monastiek Tijdschrift voor Vlaanderen en Nederland*, 61, 28-39.

- Een nieuwe plek. In *Sterke plekken. Waar bidden de Kerk ruimte geeft*. (Leuvense Cahiers voor Praktische Theologie, Vol. 24) (pp. 87-98). Antwerpen: Halewijn, ISBN 9789085285335.
- Het absurde beeld van God. Bespiegelingen bij 'De Pest' van Albert Camus. *De Kovel. Monastiek Tijdschrift voor Vlaanderen en Nederland*, 58, 54-73.
- Hüter der Bruchstellen. Monastisches Ritual als Leben im Unterschied. *Monastische Informationen*, 179, 12-17.
- Je zult elkaar gehoorzamen! Het monastieke liefdesgebod. *De Kovel. Monastiek Tijdschrift voor Vlaanderen en Nederland*, 59, 50-57.
- Liturgische ruimte en sterke plekken. In *Sterke plekken. Waar bidden de Kerk ruimte geeft*. (Leuvense Cahiers voor Praktische Theologie, Vol. 24) (pp. 113-125). Antwerpen: Halewijn, ISBN 9789085285335.
- Rituele vergevingsruimte. Kloosterlijk leven in het verschil. *Tijdschrift voor Geestelijk Leven*, 3(75), 45-58.
- *Sterke plekken. Waar bidden de kerk ruimte geeft* (127 pp.). Antwerpen: Halewijn, ISBN 9789085285335.
- Zing je eigen lied - oud en nieuw! Creatieve authenticiteit van Judy Collins. *De Kovel. Monastiek Tijdschrift voor Vlaanderen en Nederland*, 58, 80-83.

Populariserende publicaties

- De weg kunnen weten. In J. Douma & A. Grün (Eds.), *Samen luisteren in de stilte. Lectio divina*. (pp. 144-147). Heerenveen: Royal Jongbloed, ISBN 9789033801709.
- Eenvoud maakt de mens ontvankelijk. Over een monnik op Oerol en andere verdwalingen. *Klooster!*, 8, 82-90.
- Hoe meer je probeert tot rust te komen, hoe minder je erin slaagt. *Klooster!*, 6, 38-39.
- Je bent een engel! Wat anderen ons over God vertellen. *Klooster!*, 9, 82-85.
- *Lebenslieder. Soundtrack für Klosterspiritualität* (223 pp.). München: Randomhouse: Kösel Verlag, ISBN 9783466372539.
- *Liefdesgeboden. Gevoel in het klooster van je leven* (158 pp.). Baarn: Adveniat, ISBN 9789492161078.
- Monastieke reiziger: vind je tas en vind je staf. *Klooster!*, 7, 38-39.
- Nederig met je Heer wandelen. In J. Douma & A. Grün (Eds.), *Samen luisteren in de stilte. Lectio divina*. (pp. 96-99). Heerenveen: Royal Jongbloed, ISBN 9789033801709.
- Overwin je vermoeidheid. *Open Deur: Oecumenisch Maandblad*, 11(85), 14-15.

Key publications

- *Lebenslieder. Soundtrack für Klosterspiritualität* (223 pp.). München: Randomhouse: Kösel Verlag, ISBN 9783466372539.
- *Liefdesgeboden. Gevoel in het klooster van je leven* (158 pp.). Baarn: Adveniat, ISBN 9789492161078.
- Liturgischer Kontrapunkt zur Welt. Klösterliche Lebensform zwischen Struktur und Antistruktur. *Coincidentia*, 1(10), 119-147.

Loet Swart

Project: Mystieke literatuur

Omvang: 0,2

Edison Tinambunan

Project: Corpus Constitutionum Carmelitarum

Omvang: 0,2 fte

Project: Onderzoek naar contextuele theologie

Omvang: 0,1 fte

Wetenschappelijke publicaties

- Awal Moral Kristiani. *Studia Philosophica et Theologica. Open Journal System (OJS)*, 19(1), 73-84.

Vakpublicaties

- Angelus Paoli (1642-1720), Imam Karmelit Yang Solider dengan kaum Miskin dan Sakit. In E. R. L. Tinambunan (Ed.), *Solidaritas dalam Semangat Karmel* (Mendaki Gunung Karmel, Vol. 3) (pp. 107-147). Malang: Karmelindo, ISBN 9786020702094.
- *Pergilah ke Timur! Lima Puluh Tahun Ordo Karmel Indonesia Timur (1969-2019)* (204 pp.). Malang: Karmelindo, ISBN 9786020702100.
- Quo Vadis Imam – Imamat Revolusi Industri 4.0. In V. Saeng, A. D. Firmanto & B. A. Pareira (Eds.), *Siapakah Manusia; Siapakah Allah, Menyingkap Tabir Manusia dalam Revolusi Industri Era 4.0* (Seri Filsafat Teologi Widya Sasana, ISSN 1411-9005, Vol. 29 no. 28) (pp. 317-331). Malang: STFT Widya Sasana,
- Tinambunan, E. R. L. (Ed.), *John F. Welch. Suara Karmel. [Translation of Carmel Notes, Carmelite Spirituality]* (Mendaki Gunung Karmel, Vol. 4) (144 pp.). Malang: Karmelindo, ISBN 9786020702087.
- Tinambunan, E. R. L. (Ed.), *Solidaritas dalam Semangat Karmel* (Mendaki Gunung Karmel, Vol. 3) (148 pp.). Malang: Karmelindo, ISBN 9786020702094.

Kees Waaijman

Project: Psalmen en getijden in samenwerking met Ad de Keyzer

Omvang: 0,75 fte

Wetenschappelijke publicaties

- Contemplative in Action. In S. Chackalackal (Ed.), *Contemplation and Proclamation. Carmelite Charisma for a Renewed Indian Mission* (pp. 41-52). Bengaluru, India: Dharmaram Publications, ISBN 9789384964825.
- Meditation towards Contemplation. In S. Chackalackal (Ed.), *Contemplation and Proclamation. Carmelite Charisma for a Renewed Indian Mission* (pp. 81-91). Bengaluru, India: Dharmaram Publications, ISBN 9789384964825.

Vakpublicaties

- *Contemplatie, biddend leven, getijdengebed* (Voor wiens gelaat ik sta, Vol. 5) (21 pp.). Nijmegen: Titus Brandsma Memorial.
- Het ambacht van het goede leven. *Speling*, 71(3), 73-80.
- 'Jullie zullen dus volmaakt zijn'. *Speling*, 71(2), 79-83.
- Mens, wie ben je? *Speling*, 71(4), 67-73.
- Verrassende wendingen. *Speling*, 71(1), 69-74.

Huib Welzen

Project: Spiritualiteit van het Nieuwe Testament

Omvang: 0,55 fte

Vakpublicaties

- Vergeving als fundament van de Christelijke gemeenschap. [Themanummer: Een onvoorwaardelijk nieuw begin. Over vergeving en haar kansen]. *Tijdschrift voor geestelijk leven*, 75(3), 25-34.

Herman Westerink (projectleider)

Project: Maatschappelijke spiritualiteit

Omvang: 0,45 fte

Wetenschappelijke publicaties

- *De lichamen en hun lusten. In het spoor van Foucaults Geschiedenis van de seksualiteit* (264 pp.). Nijmegen: Vantilt, ISBN 9789460044243.
- Foucault, Certeau und die Bausteine für eine Theorie der kritischen Spiritualität. *Coincidentia*, 10(1), 385-412.
- Henri Bremond and the Religious Experience in Context. *Interdisciplinary Journal for Religion and Transformation in Contemporary Society*, 5(1), 33-51.
- Introduction: Religious Experience, Secular Reason and Politics around 1900. *Interdisciplinary Journal for Religion and Transformation in Contemporary Society*, 5(1), 1-7.
- *Modernity, Melancholy and Predestination. Cultural historical, philosophical and psychoanalytical perspectives on the modern religious subject* (Studies in Spirituality Supplements, Vol. 33) (172 + viii pp.). Leuven: Peeters, ISBN 9789042939844.
- Onderwerping, verzet en verlangen. Foucaults visies op christelijke ascese. In R. Breeur, L. Lauwaert, P. Adriaens & S. Symons (Eds.), *Orde scheppen: Essays over liefde en lijden* (pp. 153-171). Nijmegen: Vantilt, ISBN 9789460042133.
- Thinking Spirituality Differently: Michel Foucault on Spiritual Self-practices, Counter-Conducts and Power-Knowledge Constellations. *Religions*, 10(2), 1-11.

Vakpublicaties

- Johannes Cassianus: deugdzaamheid door strijd tegen de ondeugden. *Speling. Tijdschrift voor Bezinning*, 71(3), 42-46.

Populariserende publicaties

- Michel Foucault. Heb de moed om zelf aan jouw leven vorm te geven (interview). *Volzin. Magazine voor Religie en Samenleving*, 2019(October), 24-26.

Key publications

- Foucault, Certeau und die Bausteine für eine Theorie der kritischen Spiritualität, in *Coincidentia. Zeitschrift für europäische Zeitgeschichte* 10 (2019/1), 385-412.
- Henri Bremond and the Religious Experience in Context, in H. Schelkshorn & H. Westerink (eds.), *Religious Experience, Secular Reason and Politics around 1900. Sources of the Contemporary Turn to Spirituality*, in *Interdisciplinary Journal for Religion and Transformation in Contemporary Society (J-RaT)* 5 (2019), 33-51.

Theo van der Zee

Project: Christelijke spiritualiteit in het katholiek onderwijs

Omvang: 0,4 fte

Wetenschappelijke publicaties

- Modes of handling contingency and educational goals and aims. *Journal of Empirical Theology*, 32(2), 188-210.

Vakpublicaties

- *Leidinggeven aan wat komt. Een contemplatieve benadering van leiderschap* (214 pp.). Soest: Boekscout, ISBN 9789463896108.

Populariserende publicaties

- Hoe leidinggeven aan wat komt? Een andere kijk op leiderschap langs zeven principes. *Direct. Vakblad voor schoolleiders*, 12(5), 30-31.
- In deze tijd zorgt bijzonder onderwijs voor tegenspraak. *NRC Handelsblad*, p. 18.
- Leiderschap en idealen houden ons jong. Het Goede Leven. De plek voor bezinning en inspiratie. <https://www.hetgoedeleven.nl/artikelen/363-leiderschap-en-idealens-houden-ons-jong>.

Key Publication

- *Leidinggeven aan wat komt. Een contemplatieve benadering van leiderschap* (214 pp.). Soest: Boekscout, ISBN 9789463896108.

1.2. Publicaties TBI-geassocieerd onderzoekers

Marinus van den Berg

Vakpublicaties

- Journalistiek apostolaat, Titus Brandsma leest Geert Grote. In A.-M. Bos (Ed.), *Titus Brandsma. Spiritualiteit dichtbij in veertien teksten* (pp. 76-83). Baarn: Adveniat, 2018, ISBN 9789492093714. (publicatie pas in 2019 bekend)

Kitty Bouwman

Wetenschappelijke publicaties

- Spiritual Motherhood of Monnica – Two Mothers in the Life of Saint Augustine. *Studies in Spirituality*, 29, 49-69.

Vakpublicaties

- De krachtbron van Thekla. *Herademing*, 27(3 = 105), 44-46.
- Goddelijk moederschap bij de bekering van Augustinus. *Franciscaans Leven*, 102(2), 63-70.
- Hymne aan de materie, Teilhard de Chardin. *Herademing*, 27(4 = 106), 41-43.
- Moederschap van God: vrouwe Wijsheid of Maria. *Perspectief*, 46, 13-20.
- *Spiritueel moederschap. Twee vrouwen in het leven van Augustinus* (144 pp.). Heeswijk: Abdij van Berne, Uitgeverij, ISBN 9789089723550.

Kick Bras

Wetenschappelijke publicatie

- Anselm Kiefers rouwende land. In M. d. Kesel & A. M. Spijkerboer (Eds.), *Pijnlijk mooi. Lijden en schoonheid in christelijke kunst* (pp. 149-168). Middelburg: Skandalon, ISBN 9789492183811.

Vakpublicaties

- Bonhoeffer: samenleven in de crisis. *Speling*, 71(1), 82-88.
- Een plek in de natuur. *Herademing*, 27(106), 23-25.
- Eenvoud bij Alexej von Jawlensky. *Tijdschrift voor Geestelijk Leven*, 75(1), 97-108.
- *Het bezielde landschap. Spiritualiteit in de schilderkunst* (272 pp.). Middelburg: Skandalon, ISBN 9789492183842.

- Mystiek als inspiratie voor spirituele oecumene. In H. Speelman & K. v. d. Zwaag (Eds.), *Spirituele oecumene. Over de vele vormen van de gezamenlijke en persoonlijke omgang met God* (pp. 137-148). Kampen: Summum, ISBN 9789492701084.
- Oefenen in aandachtig leven. *Meditatief Leven*, 10(1), 16-18.

Toine van den Hoogen

Wetenschappelijke publicaties

- *Public Theology and Institutional Economics. All is economy* (238 pp.). Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, ISBN 9781527539617.

Peter John van Ool

Vakpublicaties

- De oecumenische betekenis van discipelschap en navolging. In H. Speelman & K. v. d. Zwaag (Eds.), *Spirituele oecumene. Over de vele vormen van de gezamenlijke en persoonlijke omgang met God* (pp. 415-427). Kampen: Summum, ISBN 9789492701084.

Gerrit Steunebrink

Wetenschappelijke publicaties

- Warum definiert Bergson Religion von der Mystik her? *Interdisciplinary Journal for Religion and Transformation in Contemporary Society*, 5(1), 98–119.

2. Promoties en begeleiding onderzoek

2.1 Betrokkenheid bij promoties in 2019

- Inigo Bocken (promotor): Susann Kabisch, *Gott und die Welt in Szene gesetzt. Inszenierung als Erkenntnisweg bei Nikolaus von Kues*. Promotie Radboud Universiteit, 23 april 2019.
- Inigo Bocken (lid oppositiecommissie): E. van Dalen, De interpretatiecrisis bij ongeneeslijke kanker. Een religiewetenschappelijk onderzoek naar verklaringen, het onverwachte, tragiek en de gewaarwording van het andere. Promotie Radboud Universiteit, 8 november 2019.
- Inigo Bocken (lid oppositiecommissie): C. de Wet, The Formation of Masculinity in John Chrysostom's Medical-Theological Discourse. Promotie Radboud Universiteit, 14 oktober 2019.
- Charles Caspers (co-promotor): Petrus Suparyanto, *Javanese Mysticism of Bima Suci in the Serat Dewa Ruci. A Comparison with Christian Tradition on Spiritual Growth*. Promotie Radboud Universiteit, 18 juni 2019.
- Marc De Kesel (lid van de oppositiecommissie): Cliff Nighten, Toward a non-dual and generative paradigm of the sacred in a secular age: Charles Taylor and the challenge of western secularity. Promotie Oblate School of Theology, San Antonio, TX, US, 25 april 2019.
- Marc De Kesel (lid van de oppositiecommissie): E. Van der Vate: In Godt: Een fraseologisch onderzoek naar de orativiteit van Maria Petyt. Promotie Radboud Universiteit: 19 december 2019.
- Edison Tinambunan (lid oppositiecommissie): Petrus Suparyanto, *Javanese Mysticism of Bima Suci in the Serat Dewa Ruci. A Comparison with Christian Tradition on Spiritual Growth*. Promotie Radboud Universiteit, 18 juni 2019.

2.2. Begeleiding van promotieonderzoek

Medewerkers van het Titus Brandsma Instituut begeleiden een aantal promotieonderzoeken in uitvoering. Per 31 december 2019 gaat het om:

- Berg, B. van den, *The Production of Books in the Convent of Canonesses Regular of Onze-Lieve-Vrouw in de Hage in Helmond (1462-1543)*. Begeleiders: prof. dr. Peter Nissen (RU FTR) en dr. Ad Poirters.
- Chua, Samuel, *The role of Benedictine spirituality in Nicholas of Cusa*. Begeleider: dr. Inigo Bocken.
- Claus, Sicco, *Redeem Us from Shallowness. An Interpretation of the Spiritual Heritage of John Main*. Begeleiders: prof. dr. Peter Nissen (RU FTR) en dr. Inigo Bocken.
- Copier, Jorien, *Leiderschap, zingeving en het verhaal van de school (Breaking and Sharing Stories: Leadership and Ultimate Meaning in Catholic Primary Schools)*. Begeleiders: prof. dr. C.A.M. Hermans (RU FTR) en dr. T.S.M. van der Zee
- Groningen, Sandra van, *Spiritualiteit, Leiderschap en Narratieve Identiteit Katholieke VO-scholen (Fostering spiritual discernment in school leadership in catholic secondary schools)*. Begeleiders: prof. dr. C.A.M. Hermans (RU FTR) en dr. T.S.M. van der Zee
- Knauf, Chris, *'The Opening and The Entering Are a Single Act:' Divine and Human Agency in the Realization of Union in Meister Eckhart.* Begeleiders: dr. Ineke Cornet en prof. dr. Satoshi Kikuchi (University of Divinity, Melbourne, Australia).
- Kruij, Marjolein, Kunst, devotie en reizen. Materiële getuigenissen van geografische netwerken in laatmiddeleeuws Europa. Begeleiders: prof. dr. Jos Koldewey (RU Letteren) en dr. Charles Caspers.
- Pate, Anne Elizabeth, *'God speaks us to ourselves': The Spiritual Exercises of St. Ignatius in Contemporary Experience*. Begeleiders: Revd. Prof. Dorothy Lee (University of Divinity, Melbourne, Australia) en dr. Ineke Cornet (University of Divinity, Melbourne, Australia).
- Tissink, Hans, *De invloed van Thomas van Kempen op Erasmus - een mystagogisch onderzoek*. Begeleiders: prof. dr. Peter Nissen (RU FTR) en dr. Inigo Bocken.
- Wauters, Wendy, *Ornamenta sacra. Iconologische studie van liturgisch erfgoed uit de Zuidelijke Nederlanden (ca. 1450 - ca. 1566)*. Begeleiders: prof. dr. Barbara Baert (KU Leuven) en dr. Charles Caspers.

3. Bijdragen aan congressen

In deze rubriek gaat het om bijeenkomsten met een wetenschappelijk doel. Vermeld wordt wanneer een staflid een voordracht heeft gehouden of bij de organisatie van een congres betrokken is geweest.

Inigo Bocken

- Alois Dempf and the social utopia of Christianity. Studiedag 'Social Utopias' van het Centre for Catholic Studies, 22 maart, RU Nijmegen.
- [Deelname aan] Symposium Laienspiritualität: "Vergeben". Katholische Akademie, 14 december, Schwerte (D).

Anne-Marie Bos

- Honouring Creation with strength. 19th Spirituality Forum: 'Love, power and grace. Conversations on spirituality with the young people', 31 July-2 August 2019, Institute of Spirituality in Asia, Quezon City, Manila.
- The spiritual teaching, witness and mysticism of Blessed Titus Brandsma for today. General Chapter of the Carmelite Order, 16 september, Sassone (Rome).

Charles Caspers

- Maria, koningin van de Hemel. Studiedag Maria, Tilburg University, 22 maart, Tilburg.

- De Navolging en de Alleenspraak. Een andere verbeelding? Expert meeting van het TBI over de Navolging van Christus van Thomas van Kempen, 28-29 augustus, Boxmeer.
- Wax and the Ghent Altarpiece. A new interpretation. Symposium Ornamenta Sacra. Late Medieval and Early Modern Liturgical Objects in a European Context (1400-1800), 26 oktober, Leuven.
- In de hemel is het feest. Afscheidssymposium Charles Caspers, 13 november, TBI Nijmegen.

Ineke Cornet

- [Lezing en boekpresentatie over] The Sixteenth-Century Arnhem Mystical Sermons. Studiemiddag 'Liturgie en Mystiek in de Late Middeleeuwen', TBI en Rusbroecegenootschap, 29 oktober, Nijmegen.
- Liturgical Mysticism and Unmediated Love between God and the Soul in the Arnhem Mystical Sermons. Internationale Conference 'Mysticism and/as Love Theory', TBI, 28 november, Nijmegen.

Rijcklof Hofman

- Tekst en stijl van de Navolging, geplaatst in de traditie vanaf Oudheid en in de Middeleeuwen, aan de hand van Donatus, *Ars minor*, en Alexander de Villa Dei, *Doctrinale*, met een palaeografische analyse van auteursveranderingen in de autograaf (*Delaissé*). Expert meeting Thomas van Kempen, 28-29 augustus, Boxmeer.
- Moderne Devotie-onderzoek. Afscheidssymposium Charles Caspers, 13 november, TBI Nijmegen.

Marc De Kesel

- Christianity and Its Ideal of Selflessness. On a Novel by Shusaku Endo & an Essay by Michel de Certeau. Keynote lecture on Sisters in Arms. Reinventing the bond between philosophy and theology after the "empirical turn" – Conference in celebration of the 80th anniversary of the International Journal of Philosophy and Theology, January 9-11 2019, 8 januari, Møller Centre, University of Cambridge, UK.
- Werken aan een gift. De paradox van de moderne zingeving. Conferentie 'Werk aan zingeving, Nieuwe wegen voor professionals', georganiseerd door Zinderend.nu en Theologie Opleidingen Windesheim, 8 februari, Zwolle.
- To possess and to be possessed. On the Erotic Dimension in Mystical Desire in General & in Jean de Saint-Samson's *Épithalame* in Particular. Keynote Lecture at: 'Metaphor, Making, and Mysticism' 2019 Annual Conference of Mystical Theology Network, February 28 – March 3, Boston College, 2 maart, Boston, MA.
- Het eigene van christelijke mystiek. Symposium "Mystiek", georganiseerd door de Leidse Wergkgroep Filosofie en Spiritualiteit, 14 maart, Universiteit Leiden.
- De grens van het grenzeloze. Oneigentijds statement over spiritualiteit. Studiedag Grens en geest. Religieus erfgoed 2019, 12 april, RU Nijmegen.
- Moderne dans / moderne mystiek: over Mallarmé's 'spirituele' kijk op dans. Symposium Kerk, kunst & mystiek, Faculty of Theology and Religious Studies, 21 juni, KU Leuven.
- To be or not to be where? Over Lacans Hamlet-interpretatie. Studiedag "The time is out of joint" door Stichting Psychoanalyse en cultuur, 5 oktober, Universiteit Leiden.
- [Samen met A. Poirters & W. Litjens, organisatie van] Mysticism and/as Love Theory. International Conference, TBI, 28-29 november, Titus Brandsma Instituut, Nijmegen.
- Christian Mysticism As The Deduplication of Love. International Conference 'Mysticism and/as Love Theory', TBI, 28 november, Nijmegen.

Ad Poirters

- Private Collections in the Soeterbeek Convent Library. Private Libraries and Private Library Inventories, 1665-1830. Locating, Studying and Understanding Sources, in Europe and beyond [Georganiseerd door Radboud Universiteit Nijmegen], 17-18 januari, Deursen-Dennenburg.
- The Unpublished Verse Translation of Book IV (III), Chapter 1 of The Imitation of Christ by Jean Guépin (1715-1766). Tekst-esthetica, intertekstualiteit en verbeelding in De Navolging van Christus. Expert meeting van het TBI over de Navolging van Christus van Thomas van Kempen, 28-29 augustus, Boxmeer.
- Troost en liefde in de koorbanken van klooster Soeterbeek. Studiemiddag 'Mystiek en liturgie in de late middeleeuwen' [Georganiseerd door het TBI en het Ruusbroecgenootschap], 29 oktober, Nijmegen.
- [Samen met M. De Kesel & W. Litjens, organisatie van] Mysticism and/as Love Theory. International Conference, TBI, 28-29 november, Titus Brandsma Instituut, Nijmegen.

Thomas Quartier

- "Maak de wereld klein, dan wordt hij oneindig groot". De bevrijdende begrenzing van een liturgische regel vandaag. Studiedag Grens en geest. Religieus erfgoed 2019, 12 april, RU Nijmegen.
- Celebrating Arts - Art, liturgy and Theology. Lezing Liturgical Conference, 16 november, Glenstal Abbey Ireland.

Edison Tinambunan

- [Deelname aan] Conference on "Siapakah Manusia; Siapakah Allah, Menyingkap Tabir Manusia dalam Revolusi Industri Era 4.0". STFT Widya Sasana, 30 oktober, Malang, Indonesia.

Huub Welzen

- Preaching, Experience and the spiritual imagination. Voordracht op congres The need to preach and the art of preaching, 15-18 januari, Fatima.
- Textual reading and analysis. Biblical Orientation and Lectio Divina. Voordracht op congres The need to preach and the art of preaching, 15-18 januari, Fatima.
- 'Venite ad me omnes'. Een mystieke lezing van Mt 11,28 in De Navolging van Christus. Voordracht in expertmeeting Tekst-esthetica, intertekstualiteit en verbeelding in De Navolging van Christus. Een studiebijeenkomst / expert meeting georganiseerd door het Titus Brandsma Instituut, 28-29 augustus, Boxmeer.

Kees Waaijman

- Contemplation [keynote speech and workshop]. Conferentie Spirasa, 14 oktober, Johannesburg.

Herman Westerink

- [Samen met Ph. Van Haute] Family Romance and the Oedipalization of Freudian Psychoanalysis. Conference 'Der Familienroman - symbolische Strukturen oder neue Formen?', 15 februari, Vienna.
- Foucault's 'undisciplined' Plato. Conference "Penser l'articulation - Thinking articulation", 18 april, Dakar-Nijmegen.
- [Samen met Ph. Van Haute] Finding the Object: Freud on infantile sexual researches and theories. SIPP Conference 'The Truths of Psychoanalysis', 2 mei, Stockholm.
- [Samen met Ph. Van Haute] Freud on infantile sexual theories and family romances. Conference 'The Actuality of Freud', 6 juni, Nijmegen.
- We can work it out: levensbeschouwing en zingeving als psychische arbeid. Symposium 'The Magical mystery tour: Randon Levensbeschouwing en geestelijke gezondheid', 27 september, Tilburg.

- Michel Foucault on the Mystic's Desire and Love as Self-Practice. International Conference 'Mysticism and/as Love Theory', TBI, 28-29 november, Nijmegen.

Theo van der Zee

- Schoolleadership in the Netherlands. Professionalization: Constraints and affordances. Presentatie tijdens General Assembly van European Committee for Catholic Education, 8 november, Malta.

4. Colleges in curricula Wetenschappelijk Onderwijs, Hoger Beroepsonderwijs, postdoctoraal onderwijs

N.B. In deze rubriek wordt alleen het onderwijs vermeld dat leden van het instituut namens of als representant van het instituut hebben gegeven. Het reguliere onderwijs dat Inigo Bocken, Thomas Quartier en Herman Westerink aan de Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen van de RU hebben verzorgd, wordt hieronder niet vermeld.

Inigo Bocken

- Mystieke tekstlezing: Nicolaas van Cusa. November-december, TBI Collegereeks 'Niet-weten als gids'.
- Thematiekcollege: De gemeenschap als gids. Januari-maart, TBI Collegereeks 'De gemeenschap als gids'.

Anne-Marie Bos

- Mystieke tekstlezing: Kijken naar beelden: De profeet Elia. September-oktober, TBI Collegereeks 'Onderscheiding'.

Marc De Kesel

- Mystieke tekstlezing: Meister Eckhart. Januari-maart, TBI Collegereeks 'De gemeenschap als gids'.
- Thematiekcollege: Niet-weten als gids. November-december, TBI Collegereeks 'Niet-weten als gids'.

Ad Poirters

- Leeskring #2: De wolk van niet-weten. TBI, 23 en 30 april, 7, 14, 21 en 28 mei, Nijmegen.

Thomas Quartier

- Ritual and Liturgical Studies as Research Paradigm. Condensed course, 11 februari, Sant Anselmo Rome.
- Thematiekcollege: Heilig je woede! Omvorming in monastiek perspectief. Mei-juni, TBI Collegereeks 'Omvorming'.

Kees Waaijman

- Thematiekcollege: Onderscheiding. September-oktober, TBI Collegereeks 'Onderscheiding'.

Huub Welzen

- Hoe heeft Lucas de joodse Bijbel gelezen? studiedagen voor de katholieke raad voor het jodendom. Abdij koningshoeve, 8-10 oktober, Berkel-Enschot.

Herman Westerink

- Mystieke tekstlezing: Willem Teellinck. Mei-juni, TBI Collegereeks 'Omvorming'.

Theo van der Zee

- Onderwijsvrijheid. Gastcollege voor Masterstudenten Religie en Beleid, 3 december, RU Nijmegen.

5. Overig cursus-en vormingswerk

Inigo Bocken

Inleidingen

- De moed om naar het licht te verlangen. Titus Brandsma in Amersfoort. Spiritueel Centrum Amersfoort, 16 februari, Kamp Amersfoort.
- Jakob Boehme en de zinding van het morgenrood. Over geboorte, wedergeboorte en metamorfose. Cultureel Centrum Zoekend Hert, 17 februari, Antwerpen.
- Cusanus en de islam Studiedag Middeleeuwen, 15 maart, RU Nijmegen.
- Mariale filosofie. Titus Brandsma's denken over Maria als cultuurkritiek. Ochtendprogramma Titus Brandsma dag, 24 mei, Titus Brandsma Memorial, Nijmegen.
- De alledaagse spiritualiteit van de Moderne Devotie. Mill Hill lezingendag, 28 september, Oosterbeek.
- De kindergedichten van Magda Buckinx. Boekpresentatie poëzie Magda Buckinx, 13 oktober, Schoten.
- Het zien van God als levensvorm, inleiding op Cusanus. Boekpresentatie vertaling 'De blik van God', 14 oktober, Titus Brandsma Instituut, Nijmegen.
- Over transparantie. De glaskunst van Addi Ryckaert. Vernissage tentoonstelling, 15 november, Kasteel van Schoten, Schoten.
- De spiritualiteit van de Moderne Devotie. Stichting Thomas a Kempis en PKN, 26 november, Zwolle.
- Tegen de eenduidigheid. Karl Rahner als spirituele auteur. Goethe Instituut, 9 december, Amsterdam.

Anne-Marie Bos

Cursussen

- In de leerschool van Titus Brandsma: De Karmel vanaf haar oorsprong, 16 februari, 9 maart, 6 april, 11 mei, 29 juni, Titus Brandsma Memorial.
- History and spirituality of religious life. SFIC (Zusters Franciscanessen van de Onbevleete Ontvangenis) Study Days "Back to the roots" 9-10 april, Veghel.
- Psalm 133. Cursus "Biddend leven", 3 mei 2019, TBM, Nijmegen.

Inleidingen

- Psalm 146. Psalmcursus "Uit kracht van de Naam", 1 februari, Amersfoort, St. Jozefklooster.
- Collatio. VGVL (Vergadering Geestelijk Verzorgers Limburg), 19 februari, Brunssum.
- Je kruis dragen. Signalen van Spiritualiteit, 11 maart 2019, Nijmegen, TBM.
- Psalm 133. Cursus "Biddend leven", 3 mei 2019, TBM, Nijmegen.
- Mystiek in het leven en denken van Titus Brandsma, 15 en 22 mei Onze Lieve Vrouweabdij Oosterhout.
- Ruimte en verbinding, 10 oktober, Nijmegen.
- Titus Brandsma, journalist in dienst van waarheid? Titus Brandsma Vriendendag, 19 oktober, TBM Nijmegen.

- Psalm 65. Karmel Twente, 7 november, Zenderen.
- God met ons. Signalen van Spiritualiteit, 2 december 2019, Nijmegen, TBM.

Retraites/Vorming

- Psalm 4. Vormingshuis, 18 januari, Boxmeer.
- Psalm 34. Vormingshuis, 15 maart, Boxmeer.
- Psalm 124. Vormingshuis, 17 mei, Boxmeer.
- Psalm 17. Vormingshuis, 1 november, Boxmeer.
- Psalm 65. Karmel Twente, 7 november, Zenderen.

Charles Caspers

Cursussen

- Het vrouwelijk draagvlak van de Katholieke Kerk in Nederland, 1600-1800. Onderdeel van de 'Leergang kerkelijke inburgering' [georganiseerd door Nijmegen Institute for Mission Studies], 1 maart, RU Nijmegen.
- History of Religious Life (19th Century). SFIC (Zusters Franciscanessen van de Onbevleete Ontvangenis) Study Days "Back to the roots", 9 april, Veghel.

Ineke Cornet

Cursussen

- History of Religious Life and Contemplation in the Christian tradition. SFIC (Zusters Franciscanessen van de Onbevleete Ontvangenis) Study Days "Back to the roots", 10 april, Veghel.

Inleidingen

- Liturgie en Mystiek in de Arnhemse mystieke preken. TBI Lectures Moderne Devotie & mystiek, 17 december, TBI Nijmegen.

Rijcklof Hofman

Inleidingen

- Geert Grote en de mystiek. TBI Lectures Moderne Devotie & mystiek, 22 oktober, TBI Nijmegen.

Pierre Humblet

Inleidingen

- Je bent geliefd. Karmelbeweging, 9 november, Zenderen.

Advies en vorming

- Advisering en begeleiding van de Zusters Karmelietessen ocd Arnhem (Karmel Nazareth) in het proces van omvorming van hun gemeenschap in een internationale community. Begeleiding van vier bezinningsbijeenkomsten op 22 februari, 4 april, 13 juni en 23 oktober, Arnhem.
- Persoonlijke advisering en begeleiding. Gespreid over het jaar, Den Bosch.

Marc De Kesel

Cursussen

- Mystiek voor nu. Zelfloosheid, gelatenheid en zen. Een weekend met Gerard Visser, Marc De Kesel en Michel Dijkstra. Cursusweekend Internationale School voor Wijsbegeerte, 29-30 juni, Leusden.

Inleidingen

- Mystiek. Een anatomie van de liefde. Reeks TBI Lectures #4, 15 januari, TBI Nijmegen.

- Mystiek. Een anatomie van de liefde. Nacht van de Mystiek, 25 januari, Stadsschouwburg Nijmegen.
- De spirituele hype. Over foute en ander emotieve achter onze fascinatie voor mystiek. Vrije Gemeente, 3 februari, Amsterdam.
- Mystiek en academie. Waarom een wetenschappelijke studie van onze spirituele traditie? Academische zitting ter afsluiting van het jubileumjaar “50 jaar Titus Brandsma Instituut”, 22 februari, TBI Nijmegen.
- Zelfloos: over moderniteit en mystiek. Eerste Symposium van de Dutch Foundation for Mysticism, 23 maart, Utrecht.
- Oneindig eindig. Vierde van de lezingenreeks “Eindigheid”, georganiseerd door het Albertinumgenootschap, 4 april, Nijmegen.
- Don't hate hatred. Colloquium 'Splijtstof stares into the Abyss', 16 mei, RU Nijmegen.
- Zelfloosheid. Internationale School voor Wijbegeerte, 18 mei, Leusden.
- Mysticism, the Sublime & Modern Art. Studiedag Mysticism, Art & Academie, Artes, 21 mei, Arnhem.
- Verschil met missie. Over 'De vreemdeling. Eenheid in verschil'. [Tevens organisatie van] studiemiddag over Michel de Certeau's 'De Vreemdeling', 18 juni, Amsterdam.
- De paradox van het gebed. Kleine analyse vanuit het gift/tegengiftparadigma. Musica Sacra, 19-22 september 2019, 20 september, Maastricht.
- Amour et Holocaust. Sur le ‘néant’ dans la mystique du XVIIème siècle. Colloque “Béance du Néant” organisé par le Centre d’étude supérieure de la Renaissance, 20-22 november 2019, 20 november, Tours.
- Een goede relatie. Hoe doe je dat? Radboud Reflects in samenwerking met het Titus Brandsma Instituut, 27 november, Nijmegen.

Leeskringen

- Leeskring #1: Simone Weil [Zwaartekracht en genade]. TBI, 6, 13 en 20 februari, 13 en 20 en 27 maart, Nijmegen.
- Leeskring Simone Weil, Wachten op God. TBI, 11 en 18 september, 2, 9, 16 en 23 oktober, Nijmegen.

Ad de Keyzer

Cursussen

- Aspecten van liturgische spiritualiteit. In de cursus Biddend leven, 25 jan; 5 apr; 17 mei; 18 okt; 13 dec, TBM, Nijmegen.
- Cursus liturgische spiritualiteit. Voor aspirant-religieuzen, 10 sept; 1 okt; 19 nov; 3 dec; 10 dec, TBM, Nijmegen.

Inleidingen

- De spiritualiteit van Bachs Magnificat. Karmelitaans Centrum voor Spiritualiteit, 11 januari, Haarlem.
- De spiritualiteit van Bachs Matthäus-Passion. Abdij van Egmond, 9 maart, Egmond; Karmelitaans Centrum voor Spiritualiteit, 29 maart, Haarlem; Stadswerkgroep, 3 april, Eindhoven; Parochie, 6 april, Schalkwijk; Xantippe, 9 april, Nijmegen; Dominicuskerk, 13 april, Amsterdam; KBO/PCOB, 18 april, Wageningen.
- De spiritualiteit van Bachs Johannes-Passion. Begijnhoflezing, 17 maart, Eindhoven; Elcker-Ik centrum, 21 maart, Antwerpen; Parochie, 30 maart, Oss; Huize Rosa, 8 april, Nijmegen; Benedictinessen, 10 april, Oosterhout.
- De zeven Kruiswoorden overwogen. Catechesegroep, 28 maart, Doetinchem.
-

- Mystieke perspectieven in Bachs Matthäus-Passion Zomercursus 'Muziek van zuiver zwijgen', 21 augustus, Oude Abdij, Drongen (België).
- De spiritualiteit van rituelen. Karmel TBM, 14 september, Nijmegen.
- Over de opening van de eucharistie. Eliagemeenschap, 29 september, Nijmegen.
- Wijsheidsliteratuur en de Psalmen. Parochie, 24 oktober, Voorburg.
- Mystieke Perspectieven in Bachs Matthäus-Passion. Hogeschool voor Geesteswetenschappen, 12 november, Utrecht.
- Over het bidden met de psalmen. Diakens bisdom Haarlem, 27 november, Haarlem.
- Spiritualiteit van Bachs Weihnachtsoratorium. Abdij Egmond, 7 december, Egmond; Parochie, 9 december, Teteringen; Parochianen, 18 december, Beltrum; regio Karmel Twente, 20 december, Zenderen.

Ad Poirters

Inleidingen

- Mystieke kruimels in de handschriften van klooster Soeterbeeck. Het resultaat van een codicologische speurtocht. Lezing in het kader van de reeks TBI Lectures Moderne Devotie & mystiek (tevens organisator van de reeks), 5 november, TBI Nijmegen.

Leeskringen

- Leeskring #2: De wolk van niet-weten. TBI, 23 en 30 april, 7, 14, 21 en 28 mei Nijmegen.

Retraites/Vorming

- Advent als uitzien naar de komst van de Heer. Een getuigenis. Interkerkelijke adventviering, 7 december, Oisterwijk.

Thomas Quartier

Cursussen

- Openheid vanuit het klooster. Avicenna Leiderschapsacademie, 29 januari, Willibrordsabdij Doetinchem.
- Handelen vanuit je kern. Avicenna Leiderschapsacademie, 20 september, Willibrordsabdij Doetinchem.
- Leven als eenheid - monnik-zijn. Avicenna Leiderschapsacademie, 27 september, Willibrordsabdij Doetinchem.
- Kom bij je roeping. Avicenna Leiderschapsacademie, 12 december, Willibrordsabdij Doetinchem.

Inleidingen

- Liturgische spiritualiteit voor het pastoraat. Charismatisch Pastoraat, 8 januari, Helvoirt.
- Pelgrimage van je leven. VNB Dag "Schouder aan schouder", 12 januari, Theater De Flint Amersfoort.
- Heilig je weg! Genootschap van Sint Jacob, 15 januari, Den Haag.
- Heilig je gevoel! Omgaan met emotie in het studentenpastoraat. Studiedag Pastoraat Universiteiten en Hogescholen, 17 januari, Oude Abdij Drongen.
- Das Kloster im Leben. Lezing Jahresprogramm, Katholisches Forum, 18 januari, Viersen.
- Vind je roeping! Jongerenklooster Sion, 18 januari, Deventer.
- Heilig je woede. Kloosterspiritualiteit vandaag. Lezing Koppelkerk, 19 januari, Bredevoort.
- [Samen met P.J.C.L. van der Velde] Zinzoekers. Boekpresentatie, 19 januari, Abdij van Berne.
- Heilig de ruimte! Lezing, 21 januari, Silvolde.
- Liturgische Spiritualität heute. Tagung Benedikt heute, 22 januari, Erzabtei Beuron.
- Tussen actie en contemplatie. Avicenna Leiderschapsacademie, 1 februari, Willibrordsabdij

Doetinchem.

- Wohnen mit sichselbst. Spiritualität und Alleinsein. Akademie-Tagung Einsamkeit, Die Wolfsburg, 5 februari, Mülheim.
- Heilig je leven. Missie en contemplatie. Lezing Mill Hill Missionarissen, 23 februari, Arnhem.
- Ruimte voor spiritualiteit. Over het kerkgebouw. Parochie-Lezing, 26 februari, Vlijmen.
- Heilig de weg van je leven! Pelgrimeren vandaag. Genootschap van Sint Jacob. Landelijke pelgrimsdag, 2 maart, Utrecht.
- Liturgical and Ritual Perspectives on Monastic Prayer. European Academy of Religion, 6 maart, Bologna.
- CDCS Laboratory. Lezing Workshop Spirituality, Willibrordsabdij, 8 maart, Doetinchem.
- Heilig leren - Monastieke spiritualiteit en onderwijs. Vereniging van Docenten Levensbeschouwing en Godsdienst (VDLG), 14 maart, Utrecht.
- Liturgisch leven in het pastoraat. Recollectiedag voor priesters, diakens en pastoraal werkenden, 20 maart, Groningen.
- Keimzellen des Glaubens - Klosterleben heute. Studententage für junge Ordensmitglieder, 22 maart, Regensburg.
- De parochie als klooster. Lezing Vrijwilligersdag Bisdom Den Bosch, 26 maart, Helvoirt.
- Ontdek het klooster in je leven. Expeditie Parochie Deurne, 27 maart, Willibrordsabdij Doetinchem.
- Heilig je leven - christen zijn vandaag. Stichting Katholiek Geloven, 29 maart, Willibrordsabdij Doetinchem.
- Heilige Wut. Lesung Evangelische Akademie, 1 april, München.
- Heilige Wut - Raum zum Leben. Lesung Evangelische Stadtakademie, 2 april, Augsburg.
- Leven met de dood. Lezing Natuurbegraafplaats Koningsakker, 4 mei, Abdij Koningsoord.
- Benedikt Patron Europas. Lezing Podium "Europas Zukunft" Katholische Akademie, 13 mei, Berlin.
- Mönche als Hüter der Bruchstellen. Katholische Akademie & Benediktinische Verlage, 14 mei, Berlin.
- Monnik zijn midden in de stad. Lezing Opening Stadsklooster, 18 mei, Zutphen.
- Liturgie als levensmodel. Conferentie Gemeenteit, 23 mei, Abdij Koningsoord.
- Iedereen heeft een roeping. Abdijweekend Jong Bisdom Den Bosch, 25 mei, Willibrordsabdij Doetinchem.
- Feest van de Geest - Pinksteren leven. Abdijweekend Faculteit Theologie RU Nijmegen, 7 juni, Willibrordsabdij Doetinchem.
- Gevoel voor het klooster in je leven. Pinksterlezing, 8 juni, Klooster Wittem.
- Monastieke waarden leven. Lezing Adelbertvereniging, 15 juni, Kasteel Slangenburg.
- Ritueel en ritme. Oerol-College, 17 juni, Terschelling.
- Kleine geloofsgemeenschappen als kiemcellen van geloof. Festival Kleine Geloofsgemeenschappen, 22 juni, Amsterdam.
- Onze stem in harmonie met ons hart. Lezing Studieweek Liturgie & Kerkmuziek, 24 juli, Hoeven - Rolduc.
- De heilige outlaw. Mystiek en poëzie bij Bob Dylan. Lezing Studiedagen Mystiek, Oude Abdij, 20 augustus, Drongen.
- Engagement und christliche Spiritualität. Lezing Vinzenzkonferenzen des Bistums Münster, 25 augustus, Kranenburg.
- Liefdesgeboden. Boekpresentatie, 27 augustus, Abdij Egmond.
- Verbonden blijven over de dood heen. Lezing Openingsfestival Koningsakker, 31 augustus, Abdij Koningsoord.
- Boekpresentatie Liefdesgeboden. Lezing Boekhandel Roelants, 12 september, Nijmegen.
- Heilige deine Wut! Klosterspiritualität als Lebensmodell. Lesung Katholische Akademie Die Wolfsburg, 19 september, Mülheim.

- Gevoel in het klooster van je leven - muzikale lezing. Presentatie 'Liefdesgeboden', 21 september, Abdij van Berne.
- Liturgische spiritualiteit leven. Emeriti diakens, Sint Janscentrum, 25 september en 13 november, Den Bosch.
- De verhouding tussen klooster en wereld. Lezing Oblatendag, Willibrordsabdij, 28 september, Doetinchem.
- Klosterleben in der Stadt. Lesung Klosterherbst, Cella St. Benedikt, 2 oktober, Hannover.
- Mag een monnik van liefdesliederen houden? Muzikale lezing. Presentatie 'Liefdesgeboden', Het Nieuwe Dijkhuis, 9 oktober, Doetinchem.
- Meditatie en monastiek leven. Studiedag Permanente Vorming osb & ocso, 10 oktober, Willibrordsabdij Doetinchem.
- Liefdesgeboden leven. Lezing Leger des Heils, 12 oktober, Ede.
- Liturgische gemeenschap leven. Lucasdag St. Lucasparochie, 13 oktober, Achterveld.
- Sint Benedictus voor de parochie. Lezing, 19 oktober, Berkel.
- Het monastieke leven als kunstwerk. BCL Symposium "Het Leven als liturgie", 26 oktober, Dominicuskerk Nijmegen.
- Kiemcellen van geloof. Lezing Geloofsgemeenschappen in vrij verband, 9 november, Basisgroep Roermond.
- Muzikale lezing 'Liefdesgeboden'. Presentatie, 9 november, Klooster Wittem.
- Seelsorge und Kontemplation. Recollectio Tag Kreisdekanat Borken, 18 november, Willibrordsabdij Doetinchem.
- Liefdesgeboden - Poezie, muziek en theologie. Presentatie 'Liefdesgeboden' Vlaanderen, 20 november, Abdij Keizersberg Leuven.
- Religious life between generations and cultures. Studiedag Besturen Actieve Congregaties, 21 november, Den Bosch.
- Leben zwischen Himmel und Erde: Kloster? Tagung zum Jahreswechsel, Thomas Morus Akademie, 30 december, Bensberg.

Retraites /Vorming

- Tussen actie en contemplatie: levensfasen op de geestelijke weg. Retraite Zusters DMJ, 7 april, Den Bosch.
- Rituele overgang naar het leven: het paasmysterie. Paasretraite, 19 april, Willibrordsabdij Doetinchem.
- Kloostermensen. Retraite voor de Abdijgemeenschap, 18 augustus, Postel.
- Gemeenschap stichten. Retraite Dominicuskerk Amsterdam, 15 oktober, Willibrordsabdij Doetinchem.
- Mediteren - vind de monnik in jezelf! Retraite Vereniging Meditatie vanuit de Christelijke Traditie, 13 december, Willibrordsabdij Doetinchem.

Loet Swart

Cursussen

- Het Geestelijk Hooglied (Jan van het Kruis). Studieweek Mystiek Titus Brandsma Instituut, 1-4 juli, Nijmegen.

Retraites /Vorming

- Retraite Jan van het Kruis – het Geestelijk Hooglied. Zrs. Karmelietessen, 2-6 september, Arnhem.
- Bezinningsochtend met teksten van Julian of Norwich. Fraters van Utrecht, 10 oktober, De Bilt.

Kees Waaijman

Cursussen en inleidingen

- Search for and research on spirituality. Lezing, Bloemfontein.
- Wat zegt de weg mij? Signalen van spiritualiteit: Hoe de weg met je gaat, 9 september, Titus Brandsma Memorial Nijmegen.

Retraites/Vorming

- 'Ik weet niet wat', poëzie Jan van het Kruis. Vormingshuis, 24-28 november, Boxmeer.

Huib Welzen

Cursussen

- Wegwijs in het Nieuwe Testament. Karmelkring, 29 januari, Boxmeer.

Inleidingen

- De weg van de samenkomst Karmelfamilie. Samenkomst Karmelfamilie, 2 maart, Nijmegen.
- Religieuze onrust en maatschappelijke bedwelming. Voordracht voor de bezinningsdag financiën, 1 oktober, Nederlandse Karmelprovincie, Zenderen.
- Inleidingen in de spiritualiteit van het evangelie volgens Marcus. Centrum voor spiritualiteit Twente, 29 november en 6 december, Zenderen.
- Bijbels Hooglied. Centrum voor Spiritualiteit. Karmelkring Boxmeer, 10 december, Boxmeer.

Retraites/Vorming

- Gebroken en uitgegoten. Bezinningsweek over de spiritualiteit van het evangelie volgens Marcus. Vormingshuis, 25-28 maart, Boxmeer.

Herman Westerink

Inleidingen

- Het verdwijnen van de schepping. Boekpresentatie Gerrit Steunebrink 'Natuur, cultuur en het verdwijnen van de schepping', 27 februari, Nijmegen.
- Freud, Moses und die Durcharbeitung der Erinnerungsspuren. Sigmund Freud Museum (at the occasion of the Sigmund Freud Lecture), 6 mei, Vienna.
- Foucaults kritische genealogie van de seksualiteit. Boekpresentatie 'De lichamen en hun lusten', 13 mei, Nijmegen.
- De vreemdeling en het probleem van de eigenheid in Michel de Certeau. Studiemiddag over Michel de Certeau's 'De Vreemdeling', 18 juni, Amsterdam.
- Kritische en sociale spiritualiteit: een verkenning. Centrum voor bezinning en ontmoeting, 3 oktober, Sittard.
- Kritiek van de spiritualiteit en kritische spiritualiteit. Centrum DeZinnen, 7 oktober, Den Haag.
- Michel Foucaults genealogie van het verlangen en zijn lektuur van vroegchristelijke teksten. Studiedag Nederlandse godsdienstfilosofie, 1 november, Utrecht.
- Wat is seksualiteit? En hoe ons antwoord hierop onze visie op transgenderzorg bepaalt. Radboud Grand Round, Rumc, 16 december, Nijmegen.

Theo van der Zee

Cursussen

- Persoonlijk Leiderschap, Goed Onderwijs en Zingeving. Leergang conferentiecentrum Soeterbeeck, 13 februari, 20 maart, en 17 april, Ravenstein.

Inleidingen

- Leidinggeven aan wat komt. Een contemplatieve benadering van leiderschap. Boekpresentatie donderdag 24 oktober, St. Jans Lyceum, 's Hertogenbosch & donderdag 14 november, Maartensschool, Bolsward.

Leeskringen

- Leeskring Onderbreking. TBI, 12 september, 26 september en 10 oktober 2019, Nijmegen.

6. Eindscripties Opleiding Geestelijke Begeleiding en Masterscripties

Corrie van Baal, begeleider van:

- Caspar Geertman (2013-2015), *Gelijkheid en gelijkwaardigheid binnen de Geestelijke Begeleiding: Werkelijkheid of wenselijkheid?* (tweede beoordelaar: Hein Blommestijn)
- Wilfried Temme (2013-2015), *Verlangend op weg in het thuis komen* (tweede beoordelaar: Hein Blommestijn).

Charles Caspers, tweede supervisor van:

- Sid Pubben, Over de herkomst, het gebruik en de iconografie van een twaalfde-eeuws doopvont in Maastricht en Brussel. MA thesis Art History RU, 2019 (eerste supervisor: prof. dr. Jos Koldewey).
- Debbie Nijsten, Traditie of verandering. De Handelse processie als uitleg van saamhorigheid, toerisme en identiteit. MA thesis Arts and Cultural Studies RU, 2019 (eerste supervisor: prof. dr. Jos Koldewey).

7. Wetenschappelijke functies, vormen van samenwerking en redactielidmaatschappen

Medewerkers van het instituut vervullen de volgende wetenschappelijke functies en maken deel uit van de volgende samenwerkingsverbanden en redacties.

Inigo Bocken

- Gasthoogleraar aan het Pauselijk Ateneo Sant'Anselmo Rome
- Universitair Docent voor religie- en cultuurtheorie, Faculteit Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen RU
- Redactielid *Coincidentia. Zeitschrift für europäische Geistesgeschichte*
- Redactielid *Studien zur europäischer Geistesgeschichte* (Buchreihe, AschendorffVerlag)
- Redactielid *Studies in Spirituality*
- Redactielid *Tijdschrift voor Theologie*

Anne-Marie Bos

- Adviserend lid van de werkgroep Opleiding Geestelijke Begeleiding
- Jurylid Religieuzen-prijs (KNR)
- Lid Dagelijks Bestuur van de Nederlandse Karmelprovincie (co-provinciaal)

- Lid International Academic Advisory Board van Institute of Spirituality Asia (ISA-Manila)

Charles Caspers

- Bestuurslid (secretaris/penningmeester) Stichting Aartsbisschoppelijk Museum
- Lid Contactgroep voor sociaal-economische en institutioneel-juridische geschiedenis van geestelijke en kerkelijke instellingen in de Nederlanden in de Middeleeuwen
- Lid Internationale Gesellschaft für theologische Mediävistik
- Lid Maatschappij der Nederlandse Letterkunde
- Onderzoeker Onderzoekschool Mediëvistiek (discipline Godgeleerdheid)
- Hoofdredacteur Collatie. Halfjaarlijks informatieblad over de ‘Moderne Devotie’
- Lid Redactieraad Bedevaartplaatsen in België
- Redactielid Bedevaartplaatsen in Nederland (Meertens Instituut, KNAW)
- Redactielid Noordbrabants Historisch Jaarboek
- Redactielid Trajecta. Religion, Culture and Society in the Low Countries

Ineke Cornet

- Bestuurslid Vereniging voor Theologie
- University lecturer in Spirituality, University of Divinity, Melbourne, Australia

Rijklof Hofman

- Conservator Brandsma Collectie
- Geassocieerd onderzoeker van de Universiteit van die Vrijstaat, Bloemfontein, Zuid-Afrika
- Lid interuniversitair werkverband Geschiedenis van de Taalkunde
- Lid Maatschappij der Nederlandse Letterkunde
- Lid Studienkreis Geschichte der Sprachwissenschaft
- Lid van de Onderzoeksschool Mediëvistiek, lijn 1.1 (ontsluiting van bronnen)
- Vrijwilliger bij het NWO Veni-project *Leaving a Lasting Impression. The Impact of Incunabula on Late Medieval Spirituality, Religious Practice and Visual Culture in the Low Countries (2018-2021)* (Universiteit Leiden)
- Hoofd Project *Gerardi Magni Opera omnia*
- Lid van het Authenticating Panel of the Royal Irish Academy and Irish Biblical Association’s joint project for the edition of Medieval Celtic-Latin biblical and related texts in the *Corpus Christianorum* series
- Secretaris Redactieraad *Gerardi Magni Opera Omnia*

Pierre Humblet

- Coördinator Huis van de Roeping
- Lid begeleidingscommissie internationaal project Monastic Pastoral Care
- Lid Interdiocesaan Roepingen Overleg (IRO)
- Redactielid website KNR
- Secretaris van de Commissie ‘Toekomst van Religieus Leven’ van de Konferentie Nederlandse Religieuzen (tot 1 januari 2020; daarna van de Commissie Presentie Religieuzen).

Marc De Kesel

- Lid van de Raad van Beheer van de *De Witte Raaf* (Vlaams-Nederlands tijdschrift voor Kunst en Cultuur)

- Lid van het ‘Comité scientifique de la collection Terra Nova’ (Peeters, Leuven)
- Lid van het Bestuur van de Nederlands-Vlaamse Stichting *Psychoanalyse & Cultuur*
- Redactielid *Studies in Spirituality*

Ad de Keyzer

- Bestuurslid Stichting Erfgoedcentrum Sint Agatha
- Bestuurslid Stichting Kerkmuziek en Spiritualiteit Nijmegen

Ad Poirters

- Gastonderzoeker Faculteit der Letteren, departement Moderne talen en culturen, van de Radboud Universiteit Nijmegen (t/m augustus)

Thomas Quartier

- Gasthoogleraar Monastic & Ritual Studies aan het Pauselijk Ateneo Sant’Anselmo Rome
- Hoofddocent Rituele en Liturgische Studies Radboud Universiteit Nijmegen
- Hoogleraar Liturgische en Monastieke Spiritualiteit aan de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen van de KU Leuven
- Adjunct-hoofdredacteur *De Kovel. Monastiek tijdschrift voor Vlaanderen en Nederland*
- Co-hoofdredacteur *Death Studies* (Münster & Berlin: LIT Verlag)
- Redactielid *Liturgia condenda* (Leuven: Peeters)
- Redactielid *Questions Liturgiques*
- Redactielid *Yearbook for Ritual and Liturgical Studies*

Edison Tinambunan

- Bibliothecaris van Ordo Karmel Indonesia
- Docent STFT Widya Sasana, Malang, Indonesia
- Redacteur van *Studia Philosophica et Theologica*, <http://ejournal.stftws.ac.id/index.php/>

Kees Waaijman

- Bestuurslid Stichting Vrienden van Titus Brandsma
- Bestuurslid Titus Brandsma Memorial
- Erevoorzitter van de South Africa Association for Spirituality (Spirasa)
- Geassocieerd onderzoeker van de Universiteit van die Vrijstaat, Bloemfontein, Zuid-Afrika
- Lid commissie Heiligverklaring Titus Brandsma
- Lid raad van advies van het lectoraat Zorg & Spiritualiteit van de Hogeschool Zwolle
- Eindredacteur *Studies in Spirituality*
- Redactielid *Speling*

Huub Welzen

- Geassocieerd onderzoeker van de Universiteit van die Vrijstaat, Bloemfontein, Zuid-Afrika
- Lid Bijbels Werkgenootschap St. Hiëronymus
- Lid Lucaswerkplaats
- Lid Society for the Study of Christian Spirituality
- Lid van Studiosorum Novi Testamenti Conventus

Herman Westerink

- Buitengewoon Gasthoogleraar vanwege het KSGV, KU Leuven
- Lid 'Freud Research Group' van de International Society for Psychoanalysis and Philosophy / Société Internationale de Philosophie et Psychanalyse (ISPP/SIPP)
- Lid van de International Association for the Psychology of Religion
- Lid van de ISPP/SIPP Freud Research Group
- Lid van het Nederlands Genootschap van Godsdienstwetenschappen
- Universitair hoofddocent godsdienstfilosofie, Center for Contemporary European Philosophy, RU Nijmegen
- Vice-voorzitter Scientific Advisory Board of the Sigmund Freud Private Foundation
- Voorzitter van het bestuur van het KSGV, Kenniscentrum voor Levensbeschouwing en Geestelijke Volksgezondheid

- Lid van het KSGV Redactieteam
- Lid wetenschappelijke adviesraad Zeitschrift : texte
- Redacteur van de serie Sigmund Freuds Werke: Wiener Interdisziplinäre Kommentare, Vienna University Press
- Redactielid Psyche en Geloof. Tijdschrift van de Christelijke Vereniging voor Psychiaters, Psychologen en Psychotherapeuten
- Redactielid Religion and Transformation in Contemporary Society
- Redactielid van de serie Figures of the Unconscious, Leuven University Press
- Redactielid van de serie Mystieke teksten, Berne Media & Halewijn

Theo van der Zee

- Coördinator Katholiek Onderwijs, Adviseur en Onderzoeker Verus (Primaire werkzaamheden)
- Lid van Raad van Advies, Maasland College (OMO) te Oss
- Secretaris Stichting Steunfonds Katholiek Onderwijs (SSKO)
- Voorzitter Examencommissie Alberdingk Thijm Teachers College (ATTC) te Hilversum
- Voorzitter Raad van Advies Fontys Hogeschool Theologie en Levensbeschouwing te Utrecht

- Lid Redactie *Handelingen. Tijdschrift voor praktische theologie en religiewetenschap*
- Redacteur internationale boekenserie *Research on Religious and Spiritual Education* (Waxmann Publishers)